

SULTANI

Galatasaraylılar Derneği ücretsiz yayını

Abiler Neden Ayaklandı?

İZZEDDİN ÇALIŞLAR

*“Taksim’den Tünel’e giderken
sakın şaşırıyoruz,
Mektebi görüyoruz!”*

UMUR TALU İLE SÖYLEŞİ

Toplanmak ve Sonrası:
Haklar Perspektifi

GÜÇLÜ AKYÜREK

Kokteylin Kısa Tarihi ve
For Cimbom

ARED PONTIOĞLU

En Uzaktan Gelen Abi

İZZEDDİN ÇALIŞLAR

*“Üçünüze de birer
Galatasaray diploması
bir de ehliyet veririz gerisi
kendi işiniz...”*

SEDEF ECER İLE SÖYLEŞİ

157 Devresinin Mektubu

Şamata Mektebe
Geri Döndü!

KATKIDA BULUNANLAR: 157 DEVRESİ, ALP AKÇASAYAR, GÜÇLÜ AKYÜREK, ALİ NEJAT ALPAT, IRMAK ALUKAN, METİN SİNAN ASLAN, AHMET BAŞAR, İZZEDDİN ÇALIŞLAR, DİLEK ÇAM, ÇAĞLAR ŞAVKAY, SEDEF ECER, SİNAN EREN ERK, NURTEN YALÇIN ERÜS, UFAK KAYA, GÜLENER KIRNALI, İLKER KOCAEL, ARED PONTIOĞLU, UMUR TALU

Yükseleni Prestij. Yeni Škoda Superb

Š K O D A

www.skoda.com.tr

Škoda Superb için ortalama yakıt tüketimi 5,3 - 7,8 litre/100 km,
CO₂ salımı 120 -179 g/km değerleri aralığındadır.

XuceAUTO

SULTANİ DERGİ • HAZİRAN 2025

- 2 Başkanın Mesajı — METİN SİNAN ASLAN
- 4 Cemiyetten Haberler — DİLEK ÇAM
- 30 Abiler Neden Ayaklandı? — İZZEDDİN ÇALIŞLAR
- 42 En Uzaktan Gelen Abi — İZZEDDİN ÇALIŞLAR
- 50 “Taksim’den Tünel’e giderken sakın şaşırmıyoruz, Mektebi görüyoruz!” — UMUR TALU İLE SÖYLEŞİ
- 56 Toplanmak ve Sonrası: Haklar Perspektifi — GÜÇLÜ AKYÜREK
- 60 Kokteylin Kısa Tarihi ve For Cimbom — ARED PONTIOĞLU
- 64 “Üçünüze de birer Galatasaray diploması bir de ehliyet verimiz...” — SEDEF ECER İLE SÖYLEŞİ
- 74 157 Devresinin Mektubu
- 76 Şamata Mektebe Geri Döndü!
- 78 Kaybettiklerimiz
- 80 Mektepli Bulmaca — ALİ NEJAT ALPAT

Sultani Dergi
web sitemizde

KAPAK FOTOĞRAFI: 19. yüzyılın ikinci yarısında, Kağıthane’de bir kır yemeği. Sonraları pilav geleneğine dönüşecek olan yıllık toplu yemeklerin ilk örneklerinden. (“Fotoğraflarla Galatasaray” kitabından alınmıştır.)

SULTANİ Galatasaraylılar Derneği ücretsiz yayını. İMTİYAZ SAHİBİ: Galatasaraylılar Derneği adına Metin Sinan Aslan (126), Başkan.

YÖNETİM YERİ: Galatasaraylılar Derneği, Çalılık Sokak No 7 1. Levent Beşiktaş 34330 İSTANBUL - www.galatasaraylilardernegi.org.tr

YAYIN YÖNETMENİ: Gülenir Kırmalı (139) - YAYIN KURULU BAŞKANI: Ufuk Kaya (112) - EDİTÖR: Filiz Gümüş - GRAFİK TASARIM: Mehmet Akif Atasoy - FOTOĞRAFLAR: İlgili yazarlar ve GS Müze arşivi.

HER HAKKI MAHFUZDUR. Dergideki yazı, fotoğraf ve diğer görsellerin izin alınmadan veya kaynak gösterilmeden her türlü ortamda çoğaltılması yasaktır.

REKLAM KOORDİNATÖRÜ: Dilek Çam / Telefon: 0212 270 19 08 / E-posta: dernek@galatasaraylilardernegi.org.tr

BASKI: Özgün Basım Ltd., Seyrantepe İstanbul, Sertifika No 48150

Başkanın Mesajı

Değerli Galatasaraylılar,
Ülkemizin içinden geçtiği olağanüstü koşulların etkisiyle uzamak zorunda kalan bir seçim sürecinin sonunda, bizleri Cemiyetimizi yönetmekle onurlandırdınız; güveniniz için çok teşekkür ederiz.

Öncelikle altı yıldır hizmet veren Başkan **Fidel Berber**'e ve kurullarında görev alanlara her Galatasaraylı gibi şükran borçlu olduğumuzu ifade etmek isteriz. Bu vesileyle, Sultani Dergi'ye adeta çağ atlatan önceki Yönetim Kurulu üyelerinden **Nurten Yalçın Erüs**'e, özel olarak teşekkür ederim. Son olarak, seçim sürecinde bayrak yarışı yaptığım sevgili kardeşim **Murat Karaman**'ı ve ekibini de bir seçim rekabetinin nasıl Galatasaray'a yaraşır şekilde dürüst ve nezaketle yürütülebileceğini gösterdikleri için kutlarız.

Bildiğiniz gibi seçim dönemi boyunca üç sloganı ısrarla kullandık; **"Özümüz Sözümüz Galatasaray"**, **"Çatı Galatasaray"** ve **"Güçlü Cemiyet"**...

Öncelikle şunu ifade etmek isteriz ki **"Özümüz Sözümüz Galatasaray"** mottomuz çerçevesinde vereceğimiz tüm kararlarda ve icraatımızda temel önceliğimiz Lisemiz ve mezunları olacaktır. Görev yapacağımız süre zarfında, Lisemizin temsil ettiği değerleri her daim kutup yıldızı kabul edeceğiz.

13. sınıfın ana buluşma noktası olan Cemiyetimizi, **"bir lokalden fazlası"** olarak görüyoruz. Dolayısıyla fiziki uzaklıkları aşarak, her bir Galatasaraylıya ulaşmak; Cemiyeti bir çekim noktası haline getirebilmek; özetle son tahlilde hepimizin evi olan bu tarihi yapıyı kelimenin her manasıyla **"çatı"** yapabilmek için var gücümüzle çalışacağız.

Dergimizin bu sayısında göreceğiniz Dubai Pilav Gününden kareler ve yine pilav yayınıımız sırasında yer vereceğimiz farklı ülke pilavlarından görüntüler; **"Çatı Cemiyet"** hedefimizin yalnızca ilk adımı.

Cemiyetimizde yapılacak sohbetlerin, panellerin vb. etkinliklerin daha sonra Cemiyetin **YouTube** kanalı üzerinden tüm üyelerimizce izlenmesini sağlamak da bu yönede 2. adımımız olacak.

Galatasaraylı her bir kişinin en önemli gücünün sözü ve değerleri olduğuna inandığımız için ekip olarak **"Güçlü Cemiyet"** dedikten hemen sonra, Cemiyeti bir agoraya dönüştürecekimizi her defasında ifade ettik.

Bu sebeple Galatasaraylının karakterinin olmazsa olmazı **"özgürce tartışma"** özelliğini Cemiyeti bir agoraya dönüştürerek etkin bir şekilde hayata geçirmeyi hedefliyoruz. Bu agorada yapılacak tartışmaların belki kısa belki orta vadede Galatasaray camiasında düşünsel titreşimleri tetiklemesini; buradan camianın tüm kurumları için fikirler, projeler çıkmasını; kısaca Cemiyetin gurur duyduğumuz insan kaynağını ortaya koyarak bir domino etkisi yaratmasını amaçlıyoruz.

Hepimiz Aydınlanmacı düşünce yapısına yaslanan, dayanışmacı Galatasaray geleneğinin muhafızlarıyız. Mektebimiz ve temsil ettiği değerler noktasında, bir milim geri atmıyoruz... Galatasaraylılar o müthiş **"teşkilatlanma"** becerileriyle, bugüne kadar emaneti hakkıyla korumayı başardılar. Cemiyetiyle, vakıflarıyla, Kulübüyle okullarına ve değerlerine sahip çıktılar.

Ancak tüm bu kurumların hâlâ etkin ve çağa uygun şekilde faaliyet gösterip göstermediklerini gözden geçirmemiz gerekliliğine işaret etmek zorundayım. Böylesine köklü camialarda değişimin zorluğunun farkındayız.

Bununla birlikte sağlıklı bir şekilde dönüşebilmek ve yola devam edebilmek için kurumlarımızda bir yeniden yapılanma; bir **“reorganizasyon”** tartışmasını açmak ve bu tartışmanın sonunda tespit edilecek eksiklikleri, varsa aksayan yönleri, iyi işlemeyen mekanizmaları ıslah etmek ve değiştirmek zorundayız.

Cemiyetimiz, Türkiye’nin en zengin insan kaynaklarından birisine sahip olduğundan, bu tartışmanın moderasyonunu kolaylıkla yürütebilir. Özetle biz Cemiyet olarak bu görevi üstlenmeye hazırız. Bu sebeple, **“güçlü cemiyet”** ve **“agora”** kavramlarını öne çıkartıyoruz.

Seçim dönemi boyunca ortaya koyduğumuz bu üç ana fikre itibar ettiniz, bize görev verdiniz. Şimdi bizim için iş yapma ve çalışma zamanı. Buna göre, projelerimizi belirli bir sırayla ve önemlerine göre teker teker hayata geçirmek için azami gayreti göstereceğiz. Çalışmalarımızı yaparken, kuşkusuz tüm kuşakları kucaklamayı hedefliyoruz. Ancak iki ana gruba pozitif ayrımcılık göstereceğiz; kadınlar ve gençler...

Bildiğiniz gibi içinde bulunduğumuz sene Galatasaray’a kadınların ayak basmasının 60. yılı. dolayısıyla yapacağımız etkinliklerdeki odak noktamız, bu tarihi dönüm noktası olacak. Bu noktada iki önemli duyuruyu şimdiden paylaşmak isteriz:

Öncelikle sonbaharda bir **“kadın çalıştayı”** gerçekleştirmek istiyoruz. Bu çalıştayda, **“Geçmişte kadının durumu nasıldı, yaşadığı problemler nelerdi?”**, **“Bugün Galatasaray’da kadının sorunları neler, dünden bugüne nasıl bir gelişim oldu?”** ve **“Gelecekte bu sorunların yaşanmaması için neler yapılabilir?”** gibi sorunsallar üzerine tartışılmasını ve bu tartışmaların,

Galatasaray’a bir parça da olsa ışık tutmasını amaçlıyoruz. Diğer yandan Sultani Dergi’nin Kasım sayısını tamamıyla **“Galatasaray’da Kadın”** başlığına ayırmaya karar verdik. Bu konuda sözü olan herkesin bizimle yazılarını paylaşmasını şimdiden önemle rica ediyoruz.

Gençleri çok önemsiyoruz. Önemiştir çünkü Galatasaraylı gençliğin direniş ruhuna ve dönüştürücü gücüne inanıyoruz. O gençlik ki 1910’da efsane müdürü **Tevfik Fikret**’e sahip çıkmış; 1916’da memleketi için canını feda etmekten geri durmamış; aradan geçen on yıllarda da bazen okulda, bazen sokakta, bazen akademide sayısız örnekte gördüğümüz gibi otoriteye karşı özgürlükten yana bir tutum almıştır.

Emin olunuz, Galatasaray gençliği bugün de benzer bir tavır içindedir. Batı dünyasının dahi otoriteryen eğilimlere teslim olmaya başladığı günümüz dünyasında, özgürlükçü geleneğini ısrarla savunan gençlerimize sahip çıkmanın sadece Galatasaray’a değil; toplumumuza karşı da borcumuz olduğuna inanıyoruz. Bu sebeple, görev yaptığımız süre zarfında Galatasaray gençliğinin yanında duracağız, onları asla yalnız hissettirmeyeceğiz.

Değerli Galatasaraylılar, son olarak sizden bir ricamız olacak. Yaşadığımız irili ufaklı pek çok sorunun temelinde, iletişimsizlik yatıyor ne yazık ki. Gerçek anlamda konuşmaya-tartışmaya başladığımızda, bugün aşılmaz gibi görünen meselelerin hızla geride kaldığını hep birlikte göreceğiz. Bu sebeple sizlerden tek ricamız, hata yaptığımızda bizimle doğrudan temasa geçmeniz ve bizi gerekirse kıyasıya eleştirmeniz. Tartışalım ama masaları dağıtmayalım, azalmayalım ve ne olursa olsun konuşmaya devam etmekten geri durmayalım.

Saygılarımla...

Metin Sinan ASLAN

**“Yalnızca Galatasaray’ın değil
bir kültür mirasının da tarihi”**

Cemiyetten Haberler

Derneğimizde tüm faaliyetlerimizin temel amacı birbirimizle olan bağımızı kuvvetlendirecek fırsatlar yaratmak ve her etkinlik aracılığıyla bir araya gelme imkanlarımızı çoğaltmak. Cemiyetten Haberler bölümümüzde dönem boyunca yürüttüğümüz etkinlikleri özetliyoruz...

2025 yılı etkinliklerimizden haberdar olmak için:

Resmi Sosyal Medya Adreslerimiz:

LinkedIn: Galatasaraylılar Derneği

Youtube: @GalatasarayliarDerneği

Instagram: @gscemiyet

X: @GSCemiyet

İletişim:

Dilek Çam Etkinlik ve İletişim Koordinatörü

Tel: 0212 270 1908

E-posta: dilek@gsd.org.tr

5 ŞUBAT 2025

Kariyer Sohbetleri'nin 5 Şubat konuğu Başkan Fidel Berber oldu

Mesleklerinde zirveye ulaşmış Galatasaray Lisesi mezunları, ilham veren kariyer yolculuklarını Kariyer.net iş birliğiyle Mektepli kardeşlerine aktarmaya devam ediyor. “Kariyer Sohbetleri” programı kapsamında 5 Şubat Çarşamba günü Dernek Lokalimizde düzenlenen sohbet etkinliğinin konuğu bu kez Galatasaraylılar Derneği Başkanı ve B-B Tekstil’in Kurucu Ortağı **Fidel Berber** oldu. Moderatörlüğünü Kariyer.net CEO’su **Fatih Uysal**’ın (125) yaptığı keyifli sohbet, çok sayıda üyemizi de bir araya getirdi.

8 ŞUBAT 2025

13. Galatasaray Ödülü'nün sahibi Tanzer Bilgen oldu

Galatasaraylılar Derneği'nce 13.sü düzenlenen “**Galatasaray Ödülü**” töreni, 8 Şubat Cumartesi akşamı Galatasaray Lisesi Tevfik Fikret Salonu'nda gerçekleşti. Ödül temasının “teknoloji” olduğu 2024 yılında, “teknolojiyi kullanarak tarımın gelişmesine ve tarımda daha sürdürülebilir bir yapının tesis edilmesine yaptığı katkıları” dolayısıyla girişimci **Tanzer Bilgen** ödüle layık görüldü.

Bilgen'e ödülünü, Galatasaraylılar Derneği Başkanı **Fidel Berber**; Galatasaray Lisesi Müdürü **Prof. Dr. M. Reşat Dabak** ve Galatasaray Ödülü Seçici Kurul Başkanı **Sait Tuğ Mısırlıoğlu** (105) takdim etti.

Tanzer Bilgen, törende yaptığı konuşmada, “**Bu ödüle layık görülmek benim için Galatasaray'ın açık fikirli, evrensel ve kapsayıcı yaklaşımının bir göstergesidir**” diye konuştu.

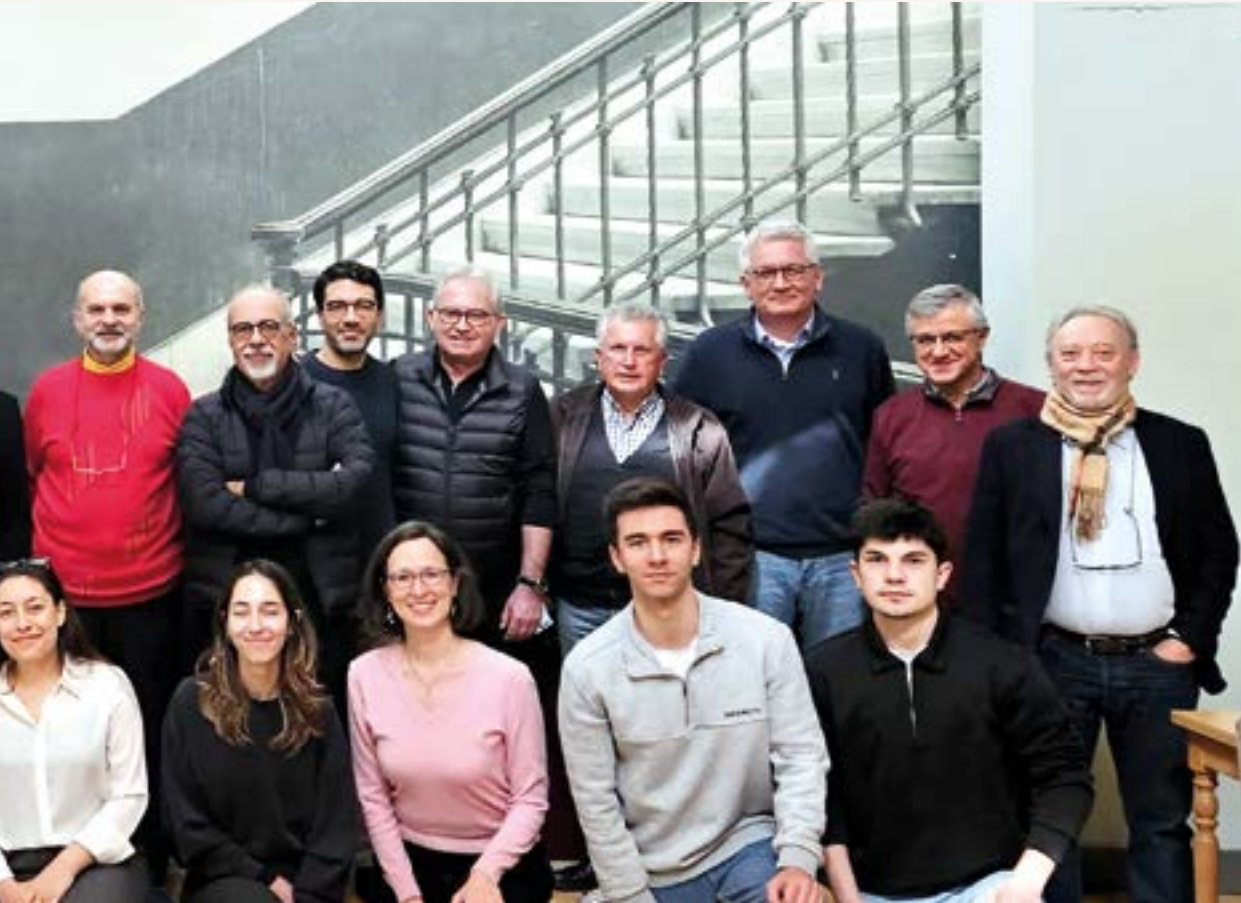

9 ŞUBAT 2025

İktisat ve İşletme mezunlarımız bir araya geldi

Meslek Grupları Buluşmaları programı kapsamında, iktisat ve işletme bölümlerinde okuyan mezunlarımız ile bu alanlarda çalışan mezunlarımız, 9 Şubat Pazar günü Dernek Lokalizmizde bir araya geldi. Farklı dönemlerden Galatasaraylıların katılımıyla gerçekleşen buluşma, fakültede öğrenim gören öğrenci kardeşlerimizin şimdiden yeni iş ufuklarını geliştirirken, mezunlarımıza da deneyimlerini paylaşma fırsatı sağladı.

2 MART 2025

Mühendislik ve Mimarlık mezunlarımız buluştu

Meslek Grupları Buluşmaları programının bu dönem gerçekleşen son buluşması, mühendislik ve mimarlık öğrenim gören mezunlarımız ile bu alanlarda çalışan mezunlarımızı bir araya getirdi. 2 Mart Pazar günü Dernek Lokalimizde gerçekleştirilen etkinlik, keyifli bir sohbet ortamında sürerken, abla ve ağabeylerimizin aktardıkları deneyimler, genç kardeşlerimize kariyer planları için ilham verdi.

12 ŞUBAT-12 MART 2025

Cemiyet Akademi’de “Yapay Zekâ” seminer serisi ilgiyle izlendi

Cemiyet Akademi programımız kapsamında düzenlenen “Yapay Zekâ” temalı seminer serisi, 12 Şubat-12 Mart tarihleri arasında Dernek Lokalizmizde konuya ilgi duyan her yaştan üyemize kapsamlı bir eğitim sağladı. Alanlarında uzman ve akademisyen 5 eğiticinin farklı başlıklar altında verdiği seminerler dizisine üyelerimiz yoğun ilgi gösterdi.

Program sırasıyla aşağıdaki gibi gerçekleşti:

1. Ders-**Prof. Dr. Erkan Saka**, “Üretken Yapay Zekâ Araçları”, 12 Şubat 2025.
2. Ders-**Doç. Dr. Murat Levent Demircan**, “Yapay Zekâ ile Değer Yaratmak”, 26 Şubat 2025.
3. Ders-Anet Tokatlıoğlu, (125) ile “Dijital Liderlik” 5 Mart 2025.
4. Ders-**Prof. Dr. Ali Ergur**, (117) ile “Teknoloji, Toplum ve Etik Sorgulamalar”, 12 Mart 2025.
5. Ders-**Doç. Dr. Nazlı Ülbay Aytuna**, (120) “Geleceğin İletişim Stratejileri”, 9 Nisan 2025.

CEMİYETTEN HABERLER

22 ŞUBAT 2025

Olağan Mali ve İdari Genel Kurulu gerçekleşti

Galatasaraylılar Derneği Olağan Mali ve İdari Genel Kurul Toplantısı'nı, 22 Şubat Cumartesi günü Dernek Lokalimizde gerçekleştirdik. Galatasaraylılar Derneği 2024 yılı Faaliyet Raporunun okunduğu kurul toplantısında, 2024 yılı kesin hesapları ve 2025 yılı bütçesi üyelerimize sunuldu. Yönetim Kurulunun idari ve mali işler ibralarını gerçekleştirdiği toplantıda, 2025 yılı bütçeleri de oybirliği ile kabul edildi. 2025 yılı seçimli genel kurulunda, başkan adaylığını açıklayan 126 devresinden **Metin Sinan Aslan** ve 127 devresinden **Prof. Dr. Murat Karaman** da Genel Kurul Divan Başkanı **Prof. Dr. Mehmet Helvacı**'nın çağrısıyla, kendilerini ve projelerini tanıttıkları birer konuşma ile üyelerimize seslendi.

8 MART 2025

Galatasaraylılar Derneği Divan Kurulu toplandı

Galatasaraylılar Derneği Divan Kurulu Toplantısı, 8 Mart'ta Dernek Lokalizmizde gerçekleşti. Dernek Yönetim Kurulu ve başkan adaylarının kendilerini ve ekiplerini tanıttığı toplantıda, adayların renk seçimi toplantısı için tarih belirlendi.

8 MART 2025

GS Trofe-Küçükyalı-Adalar

Mekteb-i Sultani Denizcilerimizce düzenlenen Küçükyalı-Adalar GS Trofesi, 8 Mart'ta, 5 tekne ile gerçekleşti. 12 mezunumuz ve 32 öğrenci kardeşimizle birlikte, güzel hatıralar biriktirdiğimiz bir trofe gününü daha geride bıraktık.

10 MART 2025

Sultani Dergi Gecesi

Galatasaraylılar Derneği tarafından yayımlanan **Sultani Dergi**'nin her sayısını büyük bir özenle hazırlayan ve katkı sunan üyelerimiz, 10 Mart akşamı Dernek Lokalimizde bir araya geldi. Bu anlamlı gecede, mazisi Mekteb-i Sultani'nin mazisi kadar köklü olan yazın geleneğimizi yaşatarak; yazı aracılığıyla ülkemize ve insanlığa ilham veren Galatasaraylıları, Galatasaraylılara tanıttığımız dergimiz için emek veren üyelerimize teşekkür beratları takdim edildi.

12 MART 2025

Galatasaraylılar Derneği Başkan adaylarının sarı-kırmızı renk pusulaları seçimi

Galatasaraylılar Derneği Seçimli Olağan Genel Kurul için, Yönetim Kurulu Başkanı adaylarının oy pusulası renk seçimi, 12 Mart'ta Cemiyet Lokalinde düzenlenen toplantıda yapıldı. Divan Kurulu Başkanı **Reha Bilge**'nin gözetiminde, tutanakla tespiti yapılan renk seçimlerine göre; **Metin Sinan Aslan**'ın (126) sarı renk, **Prof. Dr. Murat Karaman**'ın (127) ise kırmızı renk pusula ile seçime katılacağı belirlendi.

5 NİSAN 2025

Galatasaraylılar Derneği Divan Kurulu yeni yönetimi seçildi

Derneğimizin Divan Başkanlığı Seçimli Genel Kurulu, 5 Nisan'da Dernek Lokalimizde yapıldı. Seçim sonucunda Divan Başkanlığına **A. Esat Tansev** (112), Başkan Vekili görevine **Mehtap Karacan** (116), Divan Raportörü görevine ise **Altan Şişman** (118) seçildi.

16 NİSAN 2025

Cemiyet Akademi Sertifika Töreni

Galatasaraylılar Derneği ve Galatasaray Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (GSÜSEM) iş birliğiyle düzenlenen "Cemiyet Akademi" programımızda gerçekleştirilen 2 eğitim seminerine katılan üyelerimiz, 16 Nisan'da gerçekleştirilen törenle sertifikalarını aldı.

"Müzik ve Toplum" ve "Yapay Zeka ile Yeni Yaşam" konulu iki eğitim programını başarıyla tamamlayan üyelerimize, belgelerini GSÜSEM Müdürü ve Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı **Prof. Dr. Murat Engin** (117), Dernek Başkanımız **Fidel Berber**, **Prof. Dr. Ali Ergur** (117) ve **Doç. Dr. Nazlı Ülbay Aytuna** (120) takdim etti.

19 NİSAN 2025

Seçimli Olağan Genel Kurulumuzda yeni yönetimimiz belirlendi

Galatasaraylılar Derneği'nin Seçimli Olağan Genel Kurul Toplantısı, 19 Nisan 2025 Cumartesi günü 10.00-15.00 saatleri arasında, Galatasaray Lisesi'nde gerçekleşti. **Metin Sinan Aslan** (126)'ın yönetim adaylarının bulunduğu sarı renk oy pusulası, 609 oya karşı 721 oyla seçimi kazandı. Derneğimizin yeni Yönetim Kurulu Başkanlığı'na **Metin Sinan Aslan** seçildi.

24 NİSAN 2025

Olağan Seçimli Genel Kurul Mazbata Töreni Galatasaray Lisemizde yapıldı

19 Nisan 2025 tarihinde yapılan Seçimli Olağan Genel Kurul'da Galatasaraylılar Derneği Yönetim Kurulu Başkanı seçilen **Metin Sinan Aslan** (126) ve diğer kurul yönetimleri, mazbatalarını Galatasaray Lisesi Abdurrahman Şeref Efendi Salonu'nda düzenlenen törenle, Genel Kurul Divan Başkanı **Aykutalp Derkan**'dan (110) aldı. Derneğimizin doğal Yönetim Kurulu üyesi olan Lise Müdürümüz **Prof. Dr. M. Reşat Dabak**'ın katılımıyla gerçekleşen ilk toplantıda, Başkan Vekilliğine **Ufuk Kaya** (112), Genel Sekreterliğe **Emre Danişmend** (120), Muhasip Üyeliğe Namık **Kemal Martı** (134), Veznedarlığa **Erdal Katmer** (123) oy birliğiyle seçildi.

7 MAYIS 2025

Galatasaray Üniversitesi Rektörü Uludağ'ı ziyaret ettik

Dernek Başkanımız Metin Sinan Aslan ve Başkan Vekilimiz Ufuk Kaya, Galatasaray Üniversitesi Rektörü Sayın Prof. Dr. Abdurrahman Muhammed Uludağ'a, ilk ziyaretini 7 Mayıs'ta makamında gerçekleştirdi. Dernek ve üniversitenin ortak gündemine ilişkin genel değerlendirmelerin ardından ziyaret, aktiviteler için karşılıklı fikir alışverişi ile sürdü.

9 MAYIS 2025

Beyoğlu Belediye Başkanı İnan Güney'i ziyaret ettik

Dernek Başkanımız Metin Sinan Aslan, Başkan Vekilimiz Ufuk Kaya ve Genel Sekreterimiz Emre Danişmend, 9 Mayıs'ta Beyoğlu Belediye Başkanı Sayın İnan Güney'e makamında ziyarette bulundu. Pilav Günü etkinliklerimizin de değerlendirildiği ziyarette, Galatasaray Lisesi ve Beyoğlu'nun ortak mirasları üzerinde duruldu.

9 MAYIS 2025

Galatasaray Spor Kulübü Başkanı Özbek'i ağırladık

Galatasaray Spor Kulübü Başkanı Sayın Dursun Özbek, 9 Mayıs'ta Derneğimizin yeni yönetimine başarılar dilemek üzere, Dernek Lokalimizi ziyaret etti. Yönetim Kurulu üyelerimizin de hazır bulunduğu ziyarette, Derneğimiz ve Galatasaray üzerine keyifli sohbetler gerçekleştirdik.

Yağı ileriye taşıyoruz

Nynas yağlarını dünyanın dört bir yanındaki milyonlarca uygulamada bulabilirsiniz. Ürünlerimiz gazeteler, oyuncaklar ve güneş gözlükleri gibi günlük hayatta kullandığımız eşyalardan; rüzgar türbinleri, asfalt ve güç trafoları gibi endüstriyel ürünlere kadar hayatın her noktasında önemli rol oynar.

Cemil Topuzlu Cad., Dalyan Konut Sitesi
No:24 F Blok D:24
34726 Kadikoy Istanbul Turkey
sales.turkey@nynas.com

10 MAYIS 2025

Galatasaraylılar Derneği Divan Kurulu Toplantısı gerçekleşti

10 Mayıs 2025 Cumartesi günü, Galatasaraylılar Derneği Divan Kurulu toplantımız gerçekleşti. Toplantıda, Dernek Tüzüğüümüzün 45. maddesi gereğince, “divan üyeliği” hakkını kazanan üyelerimize beratları takdim edildi.

14 MAYIS 2025

Galatasaray Eğitim Vakfı yeni Yönetim Kurulu seçimini gerçekleştirdi

14 Mayıs 2025 Çarşamba günü, Mektebimizde gerçekleşen Galatasaray Eğitim Vakfı Mütevelliiler Kurulu toplantısında, vakfın yeni Yönetim Kurulu seçimi yapıldı. Ardından gerçekleştirilen Yönetim Kurulu toplantısında, Sayın Muharrem Yılmaz Galatasaray Eğitim Vakfı Yönetim Kurulu Başkanlığı'na seçildi.

3 MART 2025

Mehmet Erem ile “Yelkenli Yatçılık”

Mekteb-i Sultani Denizcilerinin **Sınırsız Galatasaray Sohbetleri** kapsamında düzenlediği bir sonraki programın konuğu **Mehmet Erem** (120) oldu. Cemiyet Lokalimizdeki sohbette Erem'den denizciler için birçok yeni bilgi içeren “*Yelkenli Yatçılık*” kitabını ve Erem'in deniz öyküsünü dinledik.

25 ŞUBAT 2025

Özgür Numan ile “Klasik Yat Restorasyon Hikayeleri”

Sınırsız Galatasaray Sohbetleri kapsamında, 25 Şubat'ta düzenlenen programın konuğu **Özgür Numan** (127) oldu. **Mekteb-i Sultani Denizcilerince** Cemiyet Lokalimizde organize edilen sohbette, Numan'ın “*Klasik Yat Restorasyon Hikayeleri*” başlıklı sunumu, dinleyiciler için yeni ufuklar açtı.

10 ŞUBAT 2025

Hakan Sinangil ile “1382 Son Mermi”

Cemiyet Lokalimizde düzenlediğimiz “**Okur Yazar Buluşmaları**” programı kapsamında, “*1382 Son Mermi*” adlı romanıyla **Hakan Sinangil**'i (118) ağırladık. Galatasaraylılar Derneği Yönetim Kurulu Üyesi **Nurten Yalçın Erüs**'ün (125) yönettiği söyleşide, Sinangil'in 1995-1996 yıllarında Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde asteğmen olarak yaptığı askerlik döneminde yaşadıkları ve tanıklıklarını konu alan romanı üzerine keyifli bir sohbet gerçekleştirdik.

PILAV YEDİĞİN AN GELSİN SÜTAŞ AYRAN

25 ŞUBAT 2025

Dubai'de Galatasaray Ruhu: 6. Geleneksel Pilav Günü

Galatasaray Lisesi mezunlarının dünyanın dört bir yanında süregelen dayanışma kültürü, Birleşik Arap Emirlikleri (BAE)'inde de canlılığını sürdürüyor. BAE'de yaşayan Galatasaraylılar, 4 Mayıs günü, bu yıl 6.'sı düzenlenen geleneksel Pilav Günü'nde bir kez daha bir araya geldi. Mektepten binlerce kilometre uzakta Galatasaray'ı yaşatmak, yalnızca okul yıllarımıza duyduğumuz özlemle değil, aynı zamanda ortak mirasımıza duyduğumuz derin sevgi ve aidiyet duygusuyla mümkün oluyor. Bu aidiyetin somut örneklerinden biri de Pilav Günümüz.

Dünyanın dört bir yanındaki Galatasaraylıların düzenledikleri geleneksel pilav buluşmaları gösteriyor ki; zaman ve mekân değişse de Galatasaraylılık baki kalıyor.

MATCH SQUAD

Play Now

cypher

Abiler Neden Ayaklandı?

Türkiye'nin kültür ve düşünce tarihinde önemli yeri olan Tefvik Fikret'in kısa süreli Mekteb-i Sultani müdürlüğü Galatasaraylılar için her zaman gurur kaynağı olmuştur. Bunun arkasında yatan en önemli neden, büyük bir yangın geçiren Mektebin onun müdürlük döneminde hem fiziksel olarak yenilenmesi hem de yüzü batıya dönük kuruluş ayarlarına dönülmesidir. Müdürlükten ayrılmasının yankıları ise asırlık bir tartışma konusu olmayı sürdürüyor.

Feyhaman Duran'ın firçasından Tefvik Fikret.

Tevfik Fikret'in müdürlükten ayrıldığını duyan Mekteb-i Sultani öğrencilerini tasvir eden bir karikatür.

Mekteb-i Sultani müdürü Tefvik Fikret öğretim kadrosuyla.

Tevfik Fikret, Mekteb-i Sultani'nin kuruluşundan bir yıl önce 1867'de doğmuş, 48 yıllık yaşamının 32 yılını Galatasaray'la bağlantılı geçirmişti. On yaşında Mektebin öğrencisi, 1888'de birincilikle mezunu olduktan sonra, okulunda öğretmenlik yapan ilk örneklerden biri olmuş; eğitim bakanlığını reddedip, müdürlüğü kabul ederek kendini yetiştiren ocağa bağlılığını göstermişti. Mektepte kurduğu Doğa Tarihi Müzesi ve kütüphane, spor kulübü hamiliği; yaparak ve yaşayarak öğrenmeyi öngören eğitim anlayışı ve iknaya dayalı doğrudan disiplin felsefesiyle öğrencilerinin gözünde büyük saygınlık yaratmasının yanında, eğitmen haklarını koruyucu yaklaşımıyla da kahramanlaşmıştı.

1915'te hayatını kaybetmeden önce yazdığı *Aşıyan'a* gömülme vasiyeti, 46 yıl sonra Galatasaraylıların girişimiyle yerine getirilen **Tevfik Fikret**; sözlerini yazdığı **Mekteb-i Sultani Marşı**'nda Galatasaray'a hislerini şöyle ifade etmişti:

“Yüce Mekteb-i Sultani bizim için eğitim meşâlesiyle anlamanın yolunu aydınlatıyor.

Bilginin ışıkları üstüne düştükçe, karanlık devri parçalıyor; vatanın kalbini umutla dolduruyor.

Ey insanlık kültürünün anası, uykusuzların dadısı; iyilik senin, bu çocuklar senin, şöhret senindir.”

1907'de Mekteb-i Sultani'de bir kaos ortamı vardı. Bina yanmış, öğrenciler Beylerbeyi'ndeki barakalara taşınmıştı. **Salih Keramet Nigâr** çareyi Maarif Nazırı **Abdurrahman Şeref Bey**'e başvurmakta buldu ve **Tevfik Fikret**'i müdürlüğe getirmesini istedi. Atama, öğrenciler tarafından sevinçle karşılandı ve yeniden yapılanma başladı. **Ruşen Eşref Ünaydın** onun müdürlük dönemini şöyle anlatıyor:

“Onun müdürlüğünden önce, bir ders esnasında sınıfta kırk talebeden

Tevfik Fikret'in kabrinin Aşıyan'a naklini haber veren gazete kupürü.

ancak dördünü görebilirdiniz. Ötekilerinin kimi Beylerbeyi Tepesi'nde birbirine ziyafet çeker, kimi Kuzguncuk'un kahve köşelerinde tavla zarı tıkırdatır, kimi kayıklarda akşamsefası tertip eder, Mektebin önünden gazeller söyleyerek geçer ve denetçiler bunları içeri alamazdı. Sabahleyin

Tevfik Fikret'in müdürlüğünün yolunu açan Salih Keramet Nigâr.

birbirinden ayrılan çocuklar, yalnız gece yatakhane birleşirdi. Orada da bin şamata kopardı. Çay pişirenler, iskambil partisi çevirenler... Şahsi gazez yüzünden hocalara hakaret etmek, grev yapmak, bahçede açıkça sigara tellendirmek, yiyecek beğenmemek, idareyi milletin parasını fena kullanmış olmakla kabahatli tutmak gibi olaylarla bir kargaşalığa dönüşüldüğünü anlatıyordu. (...)

Büyük şair görevini kabul etmek için bazı koşullar öne sürmüştü. Örneğin, tam bir yetki istiyordu. İsteği yerine getirildi. Yeni tayin haberi hepimize bir müjde gibi yayıldı. Gençliğin kalbinde geniş bir saltanat kurmuş olan Fikret, hepimize sınırsız bir güven veriyordu. Fesler havaya atıldı, kucaklaşıldı; yeni bir saadet devrinin başlangıcı bu temiz gösterilerle kutlandı.”

1907 yangınından sonra Galatasaray binası.

İnşaat sırasında binada birçok değişiklik yapan Tevfik Fikret öğrencilerini yeni bir ruhla karşılar; bakanlığa gelen ilk jurnal, müdürün ailesinin ikameti için bir daire hazırlattığı oldu. Resmî odasını yönetmeliğe aykırı kullanımı üzerine yapılan bu şikâyet asılsız çıksa da bu teftişe sinirlenen müdür, ilk istifasını verdi. Bakan Abdurrahman Şeref memurlarının hatasını giderdi ve istifa işleme konmadı.

31 Mart Olayı sırasında gerici yağmacıların Galatasaray'a yöneldiğini duyan müdür, gün boyu okul kapısında nöbet tutarken ***"Evet, bu kör kuvvet burayı da yıkabilir. Fakat bunu başaramadan önce bir insanı yıkmak ve onun naaşını çiğnemek gerekir"*** demiş; Fransız müdür muavininin önlem olarak okula Fransız bayrağı asma önerisini ***"Bir Türk okulunda Türk Bayrağı'ndan başka bir bayrak asılmaz"*** diyerek reddetmişti.

Mekteb-i Sultani mezunu Tefik Fikret.

İkinci istifa sebebi Fransız muavininin işine karışma girişimlerinden dolayı oldu. Yeni bakan **Nail Bey**, ona tam yetki tanıyınca görevinde kaldı. Fiziksel koşulların yanında, bu çıkışları da onu öğrenciler gözünde kahramanlaştırmıştı. Teneffüs zamanları artmış, yemek listeleri sağlık kurallarına göre düzenlenmiş, kültür gezileri başlatılmış, konferanslar ve tiyatro başlamış, yeni bir kütüphane kurulmuş, futbol takımı şampiyon olmuştu.

Son istifası, bakanlığın öğretmen maaşlarıyla ilgili kararından sonra geldi. ***"Mektebin bütçesinde okul idaresinin bilgisi olmadan, düşüncesi sorulmadan değişiklik yapmak, bir baskıdır. Ve bu baskı görevi yapmayı engeller"*** diyerek görevinden ayrıldı. Eski öğrencilerinden **İsmail Hikmet Ertaylan** o günü şöyle anlatıyor:

Mekteb-i Sultani Talebe-i Kadimesi Cemiyeti'nin kuruluş günü hatırası.

119 Tefvik (üst sıra soldan 6.) Mekteb-i Sultani üniformasıyla öğrenci ve öğretmenlerle.

“Fikret Bey’in beni aradığını söylediler. Okula gittim, onu bahçede buldum. Son bir veda bakışıyla okulu seyrediyordu. Beni görünce, ‘Yazacak bir iki kâğıt vardı, sizden rica edecektim. Ama çirkin yazımla ben karaladım. Size gerek kalmadı’ dedi. Yazdıracağı şey, okuldan istifasıydı. Bunu yazmak benim için ölüm olacaktı. Fikret Bey üzüntüyle gülüyordu. Belki de gülmeye çalışıyordu. Konuşarak yürümeye başladık. Akşam olmuştu. Fikret Bey döndü, bir kere daha okula baktı. Gözleri yaşarmıştı. Elimi sıktı. Akşamın gölgesi arasında silinip gitti.”

Bu istifa sonrasında onun eğitim anlayışının yansımalarından biri olan disiplini, görevliler yerine öğrencilerin sağlama uygulaması, bir isyana yol açtı. Yeniden müdürlüğe dönmesini isteyen öğrenciler, boykot kararı aldı ve hükümet üzerinde baskı kurmaya çalıştı. Haber basında da bomba gibi patlamış; bakan beklemediği kadar büyük bir tepkiyle karşılaşıncı, basın açıklaması yapmaya mecbur kalmıştı. Öğretmenler, öğrenciler ve veliler birbirine girmiş durumdayken dersler durmuş; tepkiyi yatıştırmaya kalkan yöneticiler, öğrenciler tarafından tartaklanmıştı. Yüzlerce öğrenci okuldan çıkıp sadrazama şu telgrafi çekmişti:

Kalem dergisinin kapağında Tevfik Fikret'in istifası.

Tevfik Fikret Mekteb-i Sultani'deki ilk yıllarında...

“Biz, Mekteb-i Sultani talebesi... Bugün Mektebi kesinlikle terk ettik. Bu hareketimizi hükümete muhalif olmak için değil, ancak okulumuzu geliştiren Tefvik Fikret Bey'e karşı beslediğimiz minnettarlığımızın kanıtı olarak yaptık. Zavallı Mektebimizin perişan hâle düşmesini önlemek için Sadrazam hazretlerinin yardımını rica ediyoruz.”

Ertesi gün Tanin gazetesi öğrencilerin bu davranışını alkışlıyor ve “Büyüklerle ibret olsun” diyordu. Robert Kolej öğrencileri de Mekteb-i Sultani'ye şu telgrafla destek veriyordu: “Muhterem kardeşlerimiz, Tefvik Fikret Beyefendi'yi kaybetmenizden dolayı biz de size üzüntülerimizi bildiririz ve saygılar sunarız. Robert Kolej Osmanî talebeleri...”

Maarif Nazırı ise gazetelere verdiği demeçte öğrencilerin okuldan ayrılma sebebini okuldaki disiplin bozukluğu olarak gösteriyor suçu Tefvik Fikret'in üzerine atıyordu. Bakanın demecine karşı, şairin cevabı gecikmedi:

“Kısaca söyleyeyim, görevden çekilmemin sebebi bir noktada toplanabilir. O da şudur: Mekteb-i Sultani'yi benim elimde öldürmek istiyorlardı. Ben bu cinayete katılamazdım. Mekteb-i Sultani'nin bağımsızlığını kaldırmak canına kastetmektir. Bu cellâtlık bana yaptırılmaz. Esasen sahtekârlığı, beceriksizliği ve şaşkınlığı herhalde gülünç bir hâl alan nezaretin emriyle iş görmek, benim kârım değildir. Ben şuna ağlarım ki Osmanlı, meşrutiyeti, maarifi böyle sakat bir elde bulunduruyor. Ben buna asla tahammül edemem.

Asıl ağlanacak hâl, hükümetimizin bu durumu saklamak suretiyle, güvenimizi sarsacak bir durumda bulunmasıdır. Bu muhterem heyetin en güvenilir üyelerinden birkaçı, daha üç gün evvel bu beceriksiz ve sahtekâr arkadaşlarımın (yani maarif nazırının) hatalarını, yolsuzluklarını bana karşı belirtmiş olmalarıdır. Hatta onların içlerinden biri bugün öksüz kalan Sultani'den oğlunu alacağını söylemişti. Hayır efendiler, bu koşullar içinde özgürce ve insanca iş görülemez. Heyhat ki ben yalnız insanca ve özgürce iş görebilirim. Ne yapayım? Doğamı değiştirmek elimde değildir. Bu durumda istifamın kabulünü insafınızdan beklerim.”

Ne var ki Tanin gazetesi, bu demeci sansürlemek istedi. Tefvik Fikret, bu kez gazetenin başındaki **Hüseyin Cahit'e** şu mektubu yazdı:

“İki gözüüm, bana adap ve ahlak dersi veren cevapnamenize büyük teşekkürler. Yalnız şunu söyleyeyim ki, benim haklarımı korumak için gönderdiğin yazının özeti şu oluyor: Gavurcuklarıma dokunma! İşaret ettiğin fıkraları çıkardıktan sonra kalan satırları basmakla, Emrullah arsızını mahkemeye çağırmaktan başka bir iş kalmaz. Benim maksadım o değildir. Öyle yapmak isteseydim, aziz bakanımızın içyüzünü açık açık yazardım.

Benim maksadım, iki acı sözle onun lakayt arkadaşlarını kendi kimlikleriyle ortaya çıkarmaktır. Hakkında teveccühlerini belirten bazı kişilerin, özel meclislerde her şeyi unutarak Mektebimizi yıkmak isteyenlere karşı en ufak bir davranışta bulunmamalarıdır. Onların bana teveccühleri yok olsun. Hakkın lisanı acıdır Cahit. Bana Tanin'in sütunlarını kapamak ya da yazılarıma bazı sınırlar getirmekle, şunu anlatmış oluyorsun: Benim dilimi sen de artık acı bulmaya başlamışsın. Matbuatın durumu malum. Mektubumu bütünüyle basacak bir muhalif gazete var. Ona da benim başvurmayacağımı bilirsin. Zamanınızda dilimin böyle kesilmesine nasıl kanaat getirdiğinizi düşünmeyeceğim bile...

سركيل بربرك فرجام
د رمانم قصبه علاء بولندي ايدو سيايان ايدو با طبع مشغول و كلمه آتيدو طبعه
هيون مسودا بيه بربرك اقلد برك درم مقامه كه اقلد اصلاقه جاليله جود
نفيانك حاله نفع الله فرجام ايدو لنگر كو - دكلر مدو وابسته كل مدو بلع جود
و طبعه اندم كن بهر ده آقا مقدم بوردان شده اولر بفر مدو طبعه طبعه
را استبداد سور و كلمه بكنه غنم نك اظفار عموميه سنه الك بلع بر مدو اظفار
ايدو د و طبعه سنه سنه بوردان بيه بربرك بر مدو ايدو ايدو لنگر ايدو سنه
بر مدو قلعده نك كن بكنه طبعه ايدو د بر مدو ايدو ايدو مدو مدو مدو
نك ايدو ايدو سركيل بربرك فرجام
مدو - مديت - ١٩١٤
عمر فاروق

Şehzade Ömer Faruk Efendi'nin hocası Tefvik Fikret'e mektubu.

NE
SOĞUK ÇİKOLATA
NE
DONDURMA

O
BAMBAŞKA
BİR ŞEY!

Öğrenciliğinin son yıllarında Tevfik Fikret.

Müdür İsmail Bey tarafından 119 Tevfik'e, 1880-1881 ders yılındaki başarılarından dolayı armağan edilen kitap.

Yalnız şunu düşün ve bil ki taraftar kazanmak aslında benim endişem değildir. Hakkın kaybedeceği taraftarları Emrullah değil, isterse İstanbul köpekleri kazansın! Büyüklük, eğer sizin gözünüzde olaysız davranmaksa, yazık azizim!”

Olaylar üzerine **Veliaht Abdülmecit Efendi** de tartışmaya katıldı; “Mekteb-i Sultani’nin bugünkü üzücü durumu üzerine dikkatinizi çekerim. Mektebimizin bağımsızlığı tehlikede bulunuyor. Bu irfan kurumunun şu bir sene içinde Fikret döneminde kazandığı başarıya girişilen saldırılar, üzücü bir durum yaratmıştır. Oğlum Ömer Faruk’un orada okuması dolayısıyla okulun durumunun üzücü bir duruma geldiğini yakından biliyorum. Tevfik Fikret Bey’in müdürlükten ayrılması tamiri imkânsız bir durum yaratmıştır. Osmanlı hanedanının bir ferdi olarak, Mekteb-i Sultani’de evladı bulunan bir baba şefkatiyle Sultani’nin kurtarılmasını Yüksek Mebusan Meclisi’nden taleple rica ediyorum” diyerek Meclisi Mebusan’a seslendi.

İstifa sonrasında okuldaki diğer öğretmenler de görevlerinden ayrıldı. Ne Salih Zeki gibi ünlü bir

akademisyenin müdürlüğe atanması ne de okul idaresinin öğrencileri okula davet ettiği ilanlar direnişi kıramadı. Boykotçu abilerin bir kısmı başvurularına yanıt alamayınca zamanla okula geri döndü. 58’i ise okula dönmedi ve kayıtları silindi.

Mesele yavaş yavaş soğudu ama kimileri tarafından hiç unutulmadı. Bunlardan biri de Tevfik Fikret’ti. Beş yıl sonra ölüm döşeginde **Ruşen Eşrefe** son sözleri şunlardı: “Sultani’nin önünden geçenken hâlâ sanırım ki iki el omzuma yapışır. Yüzümü bir türlü o yana çeviremem. O kadar üzüldüm. Ben Mektebimiz için samimiyetle çalıştım ve çalışmak istedim.”

Tevfik Fikret’i şu veya bu özelliğiyle anarken unutmamak gereken bir nokta daha var. 1908 yılında Mektebin yeniden ayağa kaldırılması için bir araya gelen eski öğrenciler bir toplantı yapmış; **Galatasaraylılar Derneği**’nin kuruluş kararı orada alınmıştı. Üç ay sonra Pera Palas’ta düzenlenen yemekte tüzük maddeleri belirlenirken, Tevfik Fikret de üç günlük müdüdü.

Müdür İsmail Bey imzalı, 119 Tevfik’in 1887-1888 ders yılı sonunda verilen başarı belgesi.

KAYNAKLAR:

Hıfzı Topuz, Tevfik Fikret, Galatasaray ve Aydınlanma, Galatasaray Eğitim Vakfı, 2018.

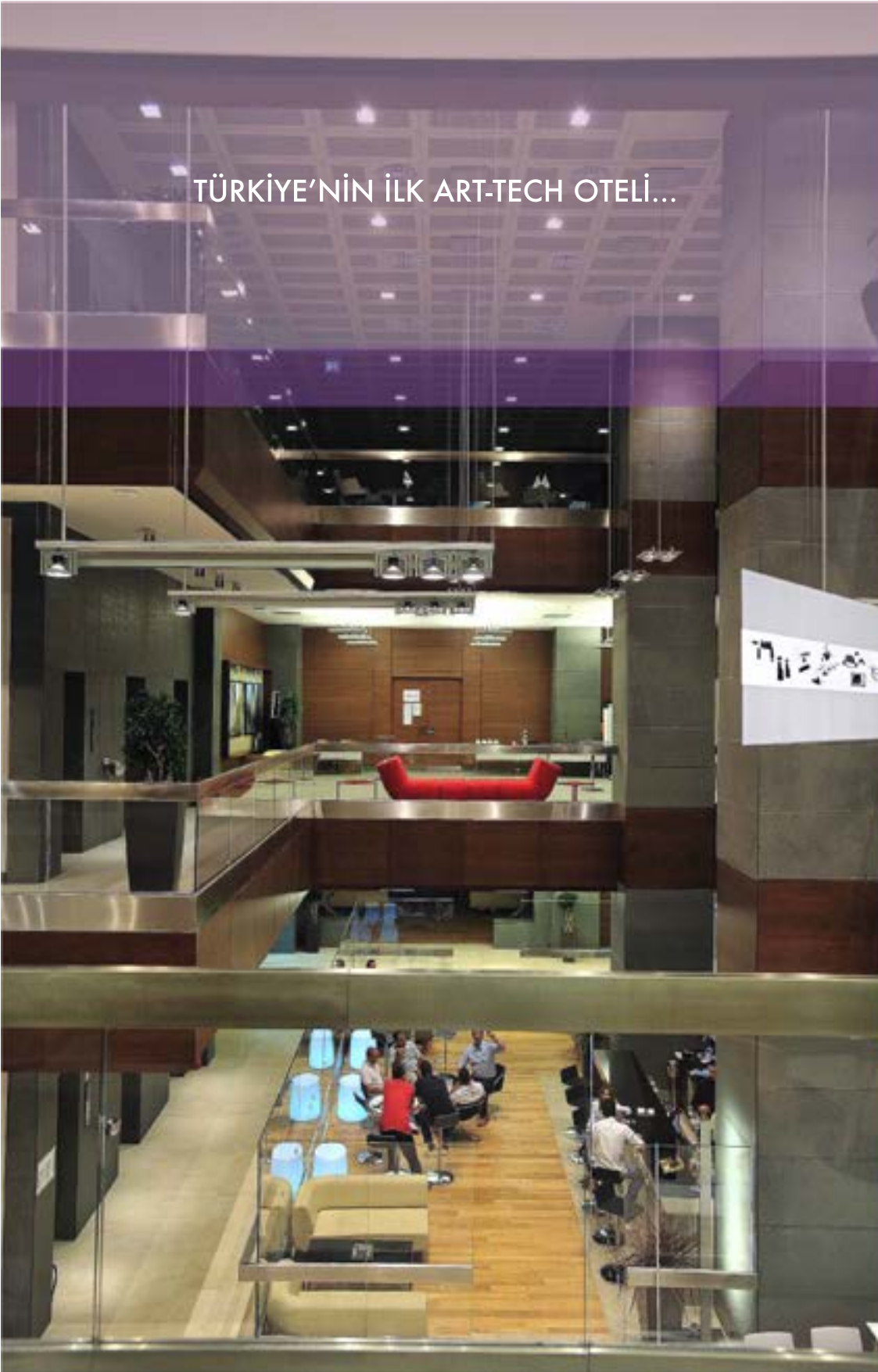
Anonim, Cemiyet’in İlk Belgesi, Galatasaraylılar Derneği, 2021.

Kolektif yayın, Silsile-i Sultani, Erik Yayınları, 2018.

Seza Sinanlar Uslu, Mektepten Sonra Daimi Yuva Galatasaraylılar Derneği, Erik Yayınları, 2019.

TÜRKİYE'NİN İLK ART-TECH OTELİ...

Çağdaş sanat,
ileri teknoloji,
servisin sanata dönüştüğü
bir yaşam biçimi...
Ayrıcalıklarla dolu
bir dünya sadece
Türkiye'nin ilk
art-tech oteli Point Hotel
Barbaros'ta

En Uzaktan Gelen Abi

Konu Galatasaraylılar olunca amatör bir araştırmacının bile karşısına sayısız bakir alan çıkıyor. Yüzeysel incelemelerden pek sonuç alınamasa da kimi zaman tesadüfi rastlaşmalar soru işaretlerini anlamlı kılabiliyor. Benim tezgahımdaki adına dosya açılmış ama bir gıdım ileri gidemediklerimden biri, önce Mekteb-i Sultani'ye sonra da Galatasaray'ın ilk futbol takımına muhtemelen en uzak menzilden gelmiş olan birine ait. İsmi Cavalı Abdülmuttalip. Hakkındaki bilgiler çok sınırlı olsa da yeni rastladığım bir belge, kulağıma onu Galatasaraylılarla tanıştırma zamanı geldiğini fısıldadı.

Abdülmuttalip Abi'yi tanıma sebebim tabii ki **Ruşen Eşref Ünaydın** oldu; çünkü ondan bahseden başka birine rastlamamıştım.

Ruşen Eşref, 1900 yılında Mekteb-i Sultani'ye girdiğinde, Mektepte top oynandığını, yine kurucu kadrodan **Asım Tevfik Sonumut** daha da önce oynandığına tanıklık ettiğini yazar. Fakat gencecik bir lise öğrencisi **Ali Sami Yen**'in 1905'teki bir takım kimliğiyle, ortak renkleri taşıyan formayla, resmiyet kazanacak bir kulüpte, yerli rakibi olmadığı için yabancıları yenme girişimi, Türk futbolunun gerçek başlangıcıdır. Bu tarihin ilk ekibinde adı geçenlerden biri de **Cavalı Abdülmuttalip**'ti.

Mehmet Şenol futbolun başlangıç yıllarını da hikâye ettiği "*Ruh-u Revan*"da büyük çoğunluğu Mekteb-i Sultani öğrencilerinden oluşan Galatasaray'ın 1906'daki ilk lig maçını canlandırırken, Kadıköy karşısında Cavalı Abdülmuttalip'in yerini Ali Sami'ye bırakıp çayıra çıkan ilk takımın sol halfbek mevkiini reise emanet ettiğini yazıyor. O gün Union League başkanı James Lafontaine bir sürpriz yapmış, maç öncesi takım fotoğrafı çekileceğini müjdelemiş. Abdülmuttalip kenarda seyirci olduğundan bu tarihi karede yer alamamış. Bu yüzden 119 yıl sonra bile suretini tespit edebilmiş değiliz.

Abdülmuttalip'in dikkat çekiciliğinin sebebi elbette adının önündeki menşeyi belirten Cavalı lakabı. Cava derken aslında 1945'e kadar Doğu Hint Adaları olarak bilinen bugünkü Endonezya'nın en

1906 James Lafontaine ve Galatasaray

çok nüfus barındıran adası Java'yı anlamamız gerekiyor. Endonezya ile Galatasaray arasındaki bu zayıf ilişkiyi biraz zenginleştirmeden önce elimizde bulunmayan Abdülmuttalib fotoğrafını ikame etmeye çalışalım. Ruşen Eşref Ünaydın onu şöyle betimlemiş:

“Sütü çok, kahvesi az bir sütülahve rengindeki Abdülmuttalib, yerine göre demir gibi, yerine göre de lastik gibiydi. Gözlüklü ve miyoptu. Topa vuracağı zaman gözlüğünü eline alır, gözlerini kapar; Allah'a sığınır, bir domuz topu gibi kaldırır kendini boşluğa atardı. Artık tekme kimin kısmetiye ona rastlardı. Tekme çoğu zaman top yerine karşısına çıkanın çenesini bulur, çenesi kırılan, bacağı sakatlanan haline şükrederdi.”

Ünaydın onunla ilgili iki anı naklediyor. Bunların ilki “O gün ne oynamıştı!..” diyerek özellikle vurguladığı Imogene maçı;

“Beş yüzü aşkın seyircinin arasında Mektebin idman hocası **Faik Üstünidman** ve ilk sporcu neslinden filozof **Rıza Teyfik** de vardı. Lazari'nin kahvehanesini rakip takım tuttuğu için Kuşdili Çayırı'nın köşesindeki Zeynel Ağa'nın muhallebeci dükkânında

giyinen takım, güçlü İngiliz denizciler karşısında defansif bir tertiple maça başladı. Bir ara Abdülmuttalib yerde olmasına rağmen yüklenen üç rakibine topu kaptırmadı ve topu iki bacağına arasına alıp topağ gibi fıldır fıldır döndürerek kurtardı. Ahali bir şöhretli cambazın olağanüstü hünerini seyretmiş gibi galeyandan kamaşarak çayırı dakikalarca uğuldattı. Devre arasında paltolarına sarınıp çayıra çömeldiler. Terlerini silip yanlarında getirdikleri limonu yalayıp hararet attılar.

İlk gol ikinci yarı Imogene'den geldi. Beraberlik golü ise Ayı Nikolov'dan geldi. Son düdüğü çaldığında topun o zaman da yuvarlak olduğu kanıtlanmış, kimsenin şans vermediği Galatasaray, ilk kez “Biz bitti demeden bitmez.” demişti.

Ünaydın o gün belleğine şu izlenimi kaydetmişti:

“Abdülmuttalib, Chateaubriand'ın Atala'da tasvir ettiği gibi Amerika ormanlarında görülen elastik kıvraklıkta bir mahluka benzer atik ve enerjik çalımlarla Imogene'lileri şaşırttı. Hemen her defasında takım arkadaşları yetişene kadar ganimeti kaptırmadı.”

İkinci anı sahaya dair değilse de futbol tarihine geçmeyi hak edecek kadar renkli. 1907 yılını okulun yanmasından dolayı Beylerbeyi'ndeki barakalarda geçiren Mekteb-i Sultani öğrencileri futbola devam ediyor, çayıra artık yürüyerek gidip geliyorlardı. Yine üstadın cümlelerinden okuyalım:

“Kulübün ileri gelenlerinden birkaçı baraka sınıfların karşısındaki, dağ ve bayırları kilometrelerce uzağa uzanan, çift duvarla kale gibi korunan, güllük güllüstanlık geniş parkın tepesinde, uzaktan ancak bir kısmı şöyle bir görünen Yıldız Sarayı'na ellerindeki topla birlikte çağrılmıştı. Birkaç gün sonra bahçede kulaktan kulağa fısıldanan bir başka habere göre de aralarında Cavalı Abdülmuttalib'in de bulunduğu Galatasaraylılar, ellerindeki topa kapıda el konduktan sonra, başmabeyinci paşanın dairesine alınmıştı. Etrafları hüinkarın çavuşları tarafından sarılmıştı. Ceket kolları bedenlerine yapışık, içi kırmızı ipek astar, dışı siyah çuha, omuzlardan yanlara kanat gibi geniş düşen şık üniformalı, rügan çizmeli saray çavuşları sanıkları zorlu bir sorguya çekmişti.

Arkadaşlar önce işi pek kavrayamamış ama sorgunun yönü biraz belli olunca ucunun neye varacağını kestirmişlerdi. Meğer padişaha şöyle bir jurnal gitmiş:

‘Beylerbeyi'ndeki Mekteb-i Sultani öğrencilerinden bir kısmı, iki gün önce yatsı namazı sularında Şehzade Abdülmecid Efendi'nin kasrının önünden geçerken silah atmışlar. Üstelik bu kafilenin beraberinde bombaya benzer yuvarlak bir nesne taşımakta oldukları da görülmüş!’

Bir yarış tabancası patlamasından bir bombalama girişimi uyduracak kadar habbeyi kubbe yapan hafiye marifeti karşısında çocuklar şaşakalmış; Cavalı Abdülmuttalib, bomba lafını duyar duymaz öne atılıp haykırarak padişaha bir dua okumuş, sonra da ‘Halifeye sadakatten başka bir şey düşünmeyen namuslu Sultani

Mektebi Sultani'ye Gönderilen Öğrencilerle İlgili İki Belge

1920'lerin Futbolcuları Gösteri Maçında

talebesini bombacı anarşist gibi göstererek lekelemeye kalkışmak hangi alçağın haddine düşmüş?’ diye bağırılmış.

Bu çıkışa odadakiler de şaşırılmış. Abdülmuttalip binbir ihtiyatla önüne getirilen ve ne olduğu sorulan suç aletine bakınca yüzünün sütlükahve rengindeki esmerliği üzerinde beyazlığı bir kat daha artan dişlerini ortaya çıkartarak gülme krizine tutulmuş. Getirenin üzerine atılıp elinden aldığı yuvarlak nesneyi tutup, ‘Bu mu ne? Sizin benden daha iyi bilmeniz lazım. Bu bir toptur. Bir futbol topu! Hafifliğinden anlaşılmıyor mu?’ diye sormuş ve meşin bağları çözüp, iç lastiğin bükülüp sicimle sarılarak yana yatırılmış memesini meydana çıkarmış. Sicimler çözülüp de lastiğin içindeki hava pıslamaya başlayınca, daha futbol sözcüğünün ne demek olduğunu bilmeyenler kuşku içinde ürküp kıyı bucak kaçışmış. Lastik sönüp iyice porsüyünce meşin kabuğundan çıkarılacak hale gelmiş.

Abdülmuttalib elinde sallayarak telaş içindeki hafiyelere gösterip ‘Nah işte bu!’ demiş. Sonra da gece karanlığında nerede olduklarını bilmeden koşu yarışı tabancası sıkmalarının arkadaş çağırmaktan başka bir niyeti olmadığını anlatmış. Bunun üzerine hafiyeler, öğrencileri mabeyinde daha çok tutmamış, tutuklamamış, Mektebe yollamışlar.

Beylerbeyi’ndeki Mektebin bahçesine böyle bir haber gelir de türlü rivayet eklenip, biçimden biçime sokulmaz mı? Bu haber de büyük ölçüde şişirilerek kulaktan kulağa fışıldanmıştı. Gerçek payı neydi, ne kadarı yakıştırmaydı? Orasını sorup araştıran olmadı. Doğru olan şuydu ki Galatasaray’ın bir zaferi burnundan gelmişti. Beğenileceğine suçlanmıştı. Kuşdili ve Papazın Bağı çayırıları, o mevsim boyunca Galatasaraylılara yasaklandı. O mevsim, istibdat rejiminin son, idarenin başındaki hünkaran da sondan bir önceki baharı oldu.”

Cavali’ya dair başka bilgi yok. Hangi yıllarda okuduğuna dair kayıtlar aynı yangında yok olanlar arasında. Futbol hayatının ne kadar sürdüğü de meçhul. Yine de elimizde bir Endonezya bağlantısı var. Javalı olduğunu bilmemek o da olmayacaktı.

Endonezya spor tarihine bakıldığında, bizimkine benzer bir başlangıç izleniyor. Yine yabancı kolonisine bağlı bir başlangıç ve association futbola geçiş olmuş. 1903’te kurulan UNI Bandung hâlen Persib Bandung’un himayesinde varlığını sürdüren bir alt kulüp konumunda. “PSM Makassar” ise Galatasaray’la aynı zamanda “Makassaarsche Voetbal Bond” adıyla kurulmuş, en eski profesyonel futbol takımı olma özelliğini taşıyor.

Hollanda sömürgesi döneminde ağırlıklı olarak Avrupalılardan oluşan ilk kulüpler, 1920’lerde yayılmış, ardından yerli takımlar kurulmuş. Tabii ki bu tarihte Abdülmuttalip’in adı geçmiyor. Bu yüzden bu yazı da

Endonezya spor tarihine bir katkı olabilir. Çünkü sıra başlangıçta sözünü ettiğim belgeyi paylaşmaya geldi.

Mehmet Akif Terzi, Ahmet Ergün ve Mehmet Ali Alacagöz'ün hazırladığı, 2017'de yayımlanan *"Osmanlı Belgeleri Işığında Osmanlı Endonezya İlişkileri"* adlı kitaptaki belgeler, Abdülmuttalip ile ilgili bir ampul yakıyor.

Osmanlı-Endonezya ilişkilerinin, tarihi perspektifte değerlendirildiğinde, öncelikle ticarete dayandığı görülür. Osmanlı öncesinde de Müslüman deniz yoluyla Asya ve Çin güzergahında Türk tüccarlar vardı ama asıl 16'ncı yüzyılda Güneydoğu Asya'da bugünkü Endonezya'nın Sumatra Adası'nda kurulan Açe Sultanlığı zengin yeraltı ve yerüstü kaynaklarıyla öne çıkmıştı.

Açe Sultanlığı Müslüman'dı ve Yemen limanlarıyla ticarete de söz sahibiydi. Hac amacıyla Mekke'ye

giden gemiler aracılığıyla da diğer Müslüman ülkelerle bağlar kurmuştu. Portekizlilerin Hint Okyanusu'na hâkim olmasıyla bölgedeki dengeler değişince Açe, hilafet makamı olan Osmanlı Devleti'nden yardım istedi. Mısır, Hicaz ve Yemen'i fethetmiş, Hint Okyanusu'ndaki hakimiyetini artırmak isteyen imparatorluk, Portekiz tehdidini paylaşarak ortak çıkarları olan Açe ile ilişkilerini güçlendirdi. Papadan Hristiyanlığı yayma emri alan

Portekiz'e karşı, halifeliliği üstlenen Osmanlı'nın yükümlülüğü çatışmış, zayıf ve küçük Müslüman devletlere karşı korumacı tutum sergilemek kaçınılmaz olmuştu.

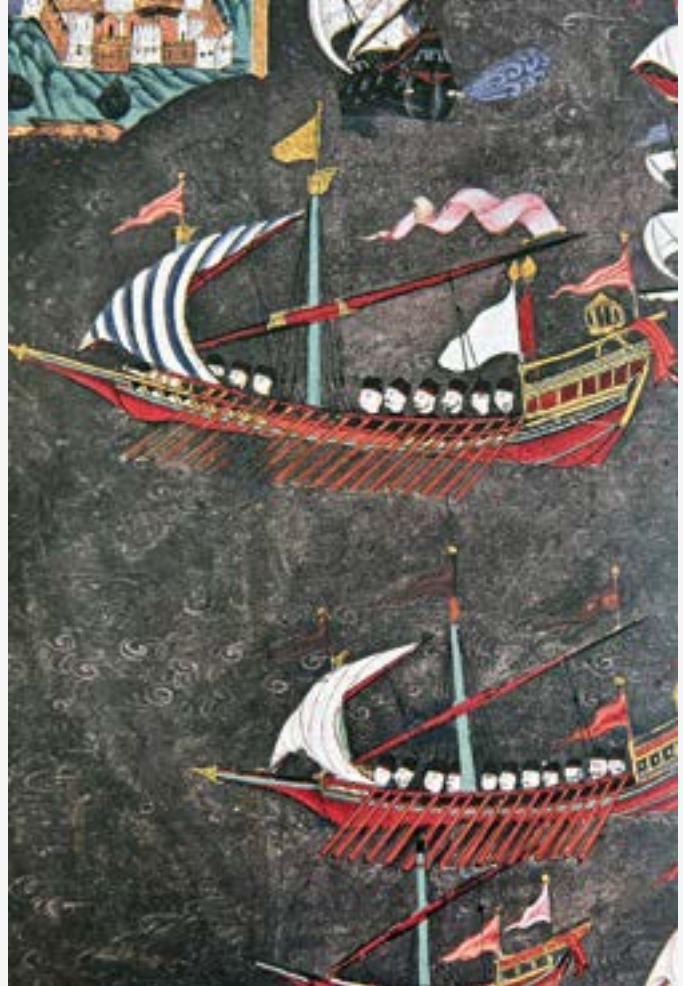
Osmanlı-Açe ilişkisi Kanuni Sultan Süleyman döneminde kuruldu ve II. Selim döneminde devam etti. İki devlet arasında elçiler gidip geldi, askeri yardım anlaşmaları yapıldı.

Bazı kaynaklar Açe'nin talep ettiği büyük top ve çeşitli silah yapımı ustaları ve teknik personelin iki gemiyle Açe'ye gönderildiğini, Açelilerin askeri maharetleri Türklerden öğrendiğini belirtiyor. Hatta Osmanlı'dan gönderilen büyük toplar, Açe halkı arasında Osmanlı sultanına hediye olarak sunulan bir torba biber anlamına gelen "lada şecupak" hikâyesiyle destanlaştırılmış ve günümüze kadar gelmiş. O dönemde Açe'deki Türk etkisinin en büyük örneği de kırmızı desen üzerine işlenmiş ay yıldız ve beyaz bir kılıç bulunan sultanlık bayrağı. Osmanlı'nın Malay-Endonezya adalarıyla ilişkileri, 19'uncu yüzyılın ikinci yarısına kadar sürmüştü.

Bu süreç boyunca iki devlet arasındaki resmî yazışmaları derleyen kitapta doğrudan Galatasaray tarihini ilgilendiren belgelere de rastlanıyor.

Uzak Asya Seferinde Osmanlı Kalyonu

Hint Okyanusunda Osmanlılar

SKODA

Yeni Enyaq

Yeni Enyaq Coupé

Yeni Elroq

%100 elektrikli E Kuşaağı

www.skoda.com.tr

Yeni Škoda Elroq, Yeni Škoda Enyaq, Yeni Škoda Enyaq Coupé: kWh/100 km cinsinden gúc tüketiimi: 15,7 - 16,5 (WLTP); CO₂ emisyonları (birleşik) g/km olarak: 0 aralıklarında olup verilen gúc tüketimi ve CO₂ emisyon rakamları, araç için seçilen model, motor ve donanıma bađlıdır. Görselde yer alan donanımlar, satışa sunulan ürünlerde farklılık gösterebilir. Detaylı bilgi için www.skoda.com.tr adresini ziyaret edebilirsiniz.

XuceAUTO

Ay-yıldızlı Açe Sultanlığı Bayrağı

Bunların ilki sadrazam tarafından padişaha sunulmuş 21 Ocak 1899 tarihli tezkire. Cava'da Bokor Kasabası Arap Cemaati Reisi Şeyh Bacend ile Ebubekir Senger'in oğullarının Halife hazretleri sayesinde öğrenim görmek üzere Osmanlı Devleti okullarına kaydedilmeleri isteği.

Yedi çocuk Messageries vapuruna bindirilerek, İstanbul'a gönderilmiş ve gereğinin yapılacağı onaylanmış. Lahey kaynaklı, Sadaret makamına sunulan 2 Şubat 1899 Felemenk Parlamentosu transkripti bu konuya dair endişeleri dile getiriyor. Bir parlamento üyesi dışişleri bakanına, öğrenim görmek üzere Java'dan İstanbul'a gelen Müslüman çocuklardan bahsediyor ve Java sömürge konumunda olduğundan İstanbul'daki Felemenk büyükelçisinin huzuruna çıkmak zorunda olup olmadıklarını soruyor.

Konu önemsenmiş çünkü bu çocukların ülkelerine döndüğünde sahip olacakları siyasi fikirlerin ne olacağı bilinmiyor. Bu metinde İstanbul'a gönderilen öğrenci sayısının yedi değil, dört olduğu ve masraflarını kendilerinin karşıladığı söyleniyor. Acaba onlardan biri Abdülmuttalip miydi? Belgede isim geçmediğinden bilemiyoruz.

Aynı yılın Haziran ayındaki bir belgede Javalı öğrencilerden ikisinin adı geçiyor. Osman ve Abdullah'ın Mektebi Mülkiye'ye sınavla kabulleri kesinleşmiş. Abdülmuttalip'in adı geçmiyor ama Mekteb-i Sultani diğer okullar arasında bulunuyor.

16. Yüzyılda Deniz Aşırı Ticaret Gemisi

21 Eylül 1903 tarihli diğer bir belge ise (BEO, 2174/162984) Osmanlı Sadareti'nden Maarif Nezareti'ne gönderilmiş bir tezkire. Hollanda'daki belgenin aksine aradan geçen zaman içinde durumun değiştiği görülüyor. Öğrenim amacıyla İstanbul'a getirilen Javalı Müslüman çocukların Mekteb-i Sultani'ye alınıp aylık 80'er kuruş maaş tahsis edilmesinin padişahın şa-nına uygun düşeceği belirtilmiş. Acaba sırf Galatasaray'da okuduğu için maaş alanlar arasında Abdülmuttalip de var mıydı? Belgede isim geçmediğinden bilemiyoruz.

Bildiklerimiz şimdilik bundan ibaret. 1899'da Açe ve Osmanlı devletleri arasında yapılmış bir anlaşmayla Endonezya'dan İstanbul'a gelen ve bir kısmı Mekteb-i Sultani'de okuyan öğrenciler var. 1905-1906 yıllarında Galatasaray'da futbol oynayan Mekteb-i Sultani öğrencisi Abdülmuttalip adlı Javalı bir öğrenci var. Artık bu en uzaktan gelen abilerinin kimliğini ortaya çıkartmak da genç Galatasaray tarihçilerinin ödevleri arasına girebilir. Benden başlatması...

Phillip Portföy
Yönetimi A.Ş.

Dünya Çapında Bir Vizyon Sizin İçin Çalışıyor

Global deneyimimizle finansal başarınızı hedefliyoruz.

PhillipCapital **50**
Your Partner In Finance **YIL**

www.phillipcapital.com.tr

www.phillipportfoy.com.tr

Phillip Portföy Yönetimi A.Ş., PhillipCapital Group iştirakidir.

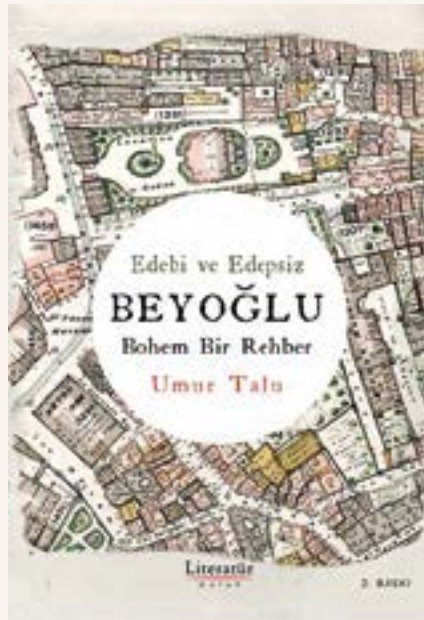
“Taksim’den Tünel’e giderken sakın şaşırmıyoruz, Mektebi görüyoruz!”

SÖYLEŞİ: NURTEN YALÇIN ERÜS (125)

Gazeteci, yazar ve her daim vicdanın sesi Umur Talu (107) Ağabey’i 2024 Aralık ayında senaryosunu yazdığı “*Vicdanımızın Hatıra Defteri*” belgeseli için Cemiyet Lokalimizde ağırladık. Şubat 2025’te ise karşımıza bohem bir Beyoğlu rehberi ile çıktı Talu. “*Edebi ve Edepsiz Beyoğlu*” adıyla yayınlanan ve biz bu röportajı yaptığımız gün, üçüncü baskı müjdesi gelen kitap, bizi 1850-1950 arasında bir yolculuğa çıkarıyor; belki bugün de ama muhakkak ki Mektepli günlerimizde sıklıkla önünden geçtiğimiz Beyoğlu yapıları, mekanları, masaları, yazar ile kahramanları üzerinden adeta bir masal anlatıyor bize. Pek tabii ki her satırına Mektebin kokusu da sinmiş bir masal... Biz sorduk, Umur Talu anlattı.

SULTANİ DERGİ — Başlıktan başlayalım. Kendi deyiminizle bohem bir rehber sundunuz bize. Neden bir rehber, neden bohem? Ve nasıl çıktı bu kitap?

UMUR TALU — “*Edebi ve Edepsiz Beyoğlu*” bir rehber, çünkü bir rehberlik denemesinden doğdu. İlk olarak iki özel turda gezerek, yürüyerek, durarak anlattım Beyoğlu’nu, kitaba kadar bildiğim ölçülerde. Çalıştım da. Sonra kitap fikri doğdu. Daha çok çalıştım. Yine bir rehber gibi Taksim’den Tünel’e; önce sağdan, sonra soldan, aralarda saparak, binaları canlandırarak birlikte yürümek istedim. Elbette okurlarıyla. Ama kendimle, çocukluğum ve gençliğimle, babamla, dedelerimle... Fakat asıl önemlisi orada artık en azından benim için yaşamaya devam eden yazarlar, sanatçılar ve roman kahramanlarıyla.

“*Edebi ve Edepsiz*” benim ısrarla istediğim üst başlıktı. Bir rehberdi de. “*Bohem*” kokuyordu o yıllar. Literatür Yayınevi onu da alt başlık yapmayı önerdi. Kitap bir turdan, bir fikirden, bir arzudan, bir heyecandan ve meraktan doğdu. Önce kendim öğrenmek istedim. Arkadaki listedeki bütün kitapları, kimini hızlı olsa da okudum. Bilhassa romanları. Önce yaşadım, sonra yazdım. Yazarken de oraya yerleştirdim. Garip bir dönemde üstelik. Yine İstanbul’da, Beyoğlu’nda oluyorum elbette. Ama kimi zaman da ona uzağım. Ve kitabın çoğu İstanbul’da değilken yazıldı. Sevildi de... 10 günde 2. baskıyı yaptı. Ben sorularınızı cevaplarken 3. baskı haberini aldım. Bu tür bir kitap için, yayınlanışından sonra üç ay tam dolmadan, iyi galiba... Beni de yeni kitaplar için cesaretlendirmiş olabilir. Hoş, satar diye yazmıyorum, yazmayacağım. Köşe yazılarım gibi.

S.D. — Kitapta ağırlıklı olarak “Çocuk Umur”un gözünden okuyoruz Beyoğlu’nu. Oysa dolu dolu bir ilk gençlik var. Mektepten içeri girelim; yataktan baksın Çocuk Umur. Nasıl bir Beyoğlu? Caddenin cazibesini oluşturan duygular neler? Merak mı, eğlence mi, karşı cins mi?

U.T. — Çocuk Umur, çünkü yazdığım döneme en yakın yaşıyım o. Babamı biraz olsun görebildiğim yaşlarım. Dedem Ercüment Ekrem’i, doğumumun bir yıl farkla kaçırdığı dönem. Mektepten ilk içeri giren de o çocuk. Galatasaray mezunu babasını, birkaç ay önce kaybetmiş, 6 yaşındaki çocuk. Taksim’i, Beyoğlu’nu

Umur Talu, Taksim'den İstiklâl'e bakış...

Mektepli rehber adayları bir eğitim gezisinde. Umur Talu en ön sırada, solda.

Umur Talu (en sağda), lise arkadaşlarıyla Kuşadası'nda

Yine Kuşadası; Umur Talu soldan ikinci, açık renk montlu.

gördükten birkaç yıl sonra. İlk gençlik, elbette dolu dolu. Çünkü Mektep bizi donatıyor, Beyoğlu donatıyor, heyecanlar, umutlar donatıyor. Her yerine dokunmak istiyorsun hayatın. Kitapla da kitapsızlıkla da. Mektepteyken dışarı akmak istiyorsun, bir yolunu buluyorsun... Dışarıdayken yine Mektepte yatmak istiyorsun, çünkü yuvan orası. Sığınağın değil sadece; orada büyüyorsun. Orada parmaklıkların dışındaki hayatın teorisi var, orada her birimizin bir diğerine aktardığı hikâyeler kaynıyor. Orada yalnız olmamanın hazzını, zaman zaman yalnızlığa özlemin hüznünü taşıyorsun. Kendini aşıyorsun, kendinden taşıyorsun. Caddenin cazibesi, hemen orada, hemen kapının, parmaklıkların ötesinde hakiki, sahici, çarpıcı, heyecanlı bir hayatın olması elbette. Üstelik bizim dönemlerde Beyoğlu düşüş içinde. Kitaptaki 1850-1950 arası yüzyıldan, belki de yorgun düşmüş. Yine de sinemadan meyhaneye, kitapçıdan batakhaneye; daha saymayayım, davet var. Karşı cins mi, diye sormuşsunuz ya, evet var. Kendi büyümen, ergenliğin, ilk gençliğin, tutkularının, arzularının alevlenişi var. Aştan önce, arzu var.

Yatılılık, müstakil bir eve dönüşüyor giderek. Bağımsızlık var, kendinin kendi tarafından, kendince ama onca etkileşim içinde inşası var.

S.D. — Beyoğlu'nun orta yerinde büyümek ne kattı kişiliğinize, yaşam boyu Umur'a?

U.T. — Beyoğlu'nun orta yeri Galatasaray, Mektep. O çok şey kattı. Beni 6 yaşında aldı, kucakladı, yalnız bırakmadı, kardeşsiz koymadı, "Al gözüm seyreyle" dedi önce, sonra da "Doğru gördüğün gibi eyle" dedi elbette. Okulun içindeki edebiyat, okulun dışında kol gezmişti orada. Soyumdakilerin sözcükleri dolaşıyordu. "Bihruz" olmadık ise de "Behlül" yıllarımız oldu. Ama okuldan hayata çıktığımda, "Dünyayı sadece yorumlamak değil, değiştirmek" tutkusu da orada, parmaklıkların iki yanında filizlendi, yeşerdi, hayatımı belirledi. Yazmak o kimyadan doğdu belki de. Gazetecilik de...

S.D. — Kitapta kültür, sanat ve yazın hayatına damgasını vurmuş yerli ve yabancı çok insan var. Bu seçkiyi neye göre yaptınız?

U.T. — Özel olarak bir seçki yapmadım. Kime rastladyısam,

onu yazdım. Yazmadıklarına rastlamamışımdır, o yüzden. Mekanlarını, masalarını, yazar ile kahramanının Beyoğlu'ndaki yolculuklarını yazdım. Çok eksiği vardır elbette. Ama eksik olmasınlar hafızamızdan, Eksik olanlara da başka yerlerde rastlarız. Onlara da gülümser, saygılarımı sunarım. Ana hattı ailem oluşturuyor gibi, ama aslında kitaptakiler kocaman bir aile. Bize bıraktıkları miraslar var. Ben biraz o mirasın haritasını çıkarmaya çalıştım. Bir yolculuk yaptım; artık Beyoğlu, yaşamadığım geçmişim de oldu.

S.D. — Okul sonrasında Beyoğlu'nda yaşadınız mı? Hangi dönemde? Bugün de aynı cazibeyi taşıyor mu Beyoğlu sizin için? Ne değişti, ne değişmedi sizin gözünüzde?

U.T. — Yaşadım. Elbette Beyoğlu'nu hep yaşadım ama 2011'den 2020'ye kadar ailecek Galata'da yaşadık. Kızlarım birer birer yurtdışına giderken. Sonra, arada, iki seneye yakın Paris. Beyoğlu-Paris düosunu daha iyi idrak etmiş olabilirim o sayede. İstanbul'un beni yendiğini, işimi, mesleğimi yapamaz hale getirdiğini görünce belki biraz küstüm. İzmir'e

Yeni Škoda Kodiaq

Hayaller Bir Araya Geldi
Gerçeğe Dönüştü

Š K O D A

www.skoda.com.tr

f X Instagram /SkodaTürkiye

Škoda Kodiaq için ortalama yakıt tüketimi 6,0 - 6,4 litre/100 km,
CO₂ salımı 138 - 165 g/km değerleri aralığındadır. Reklamdaki araç özel
aksesuar ve donanım içerebilir.

XüceAUTO

gittik. Sonra da... Hayat işte, tek başına ama üretken bir hayatı sürdürmek için İstanbul-Urla otoyolunu mesken bildim. Gidip geliyorum. Ama hala Galata'da küçük bir istasyonum var. Bazen ona uğramadan bile Beyoğlu'nun oğluyum yine. Kitaptaki cazibe farklı, çünkü hayat ve insanlar farklı. Etnik çeşitlilik farklı. Mekânlar farklı. Ama yine de Paris nasıl eski Paris değil ama Paris ise Beyoğlu da yani İstiklal ve çevresi de eskisi gibi değilse de yine Beyoğlu... Galata'ya taşındığımız dönem, sanki kitaptaki yıllara en benzer dönemmiş. Sonra iktidar, ekonomi onu biraz soldurdu; insanlar onu yine doldurdu, lakin başka türlü bir kaos ortaya çıktı. Yine de nasıl İstanbul onca çirkinleştirmeye direniyorsa, Beyoğlu da onun ruhunu taşıyanların elinde, gözünde, gayretinde *"Beyoğlu bir şenliktir"*in hakkını vermeye çalışıyor yine...

S.D. — Kişisel seçkinizde İstiklal Caddesi, Meşrutiyet Caddesi ve civarında sizin için en özel, güzel, inci tanesidir diyeceğiniz yapı, bina hangisidir; nasıl bir bağ var aranızda o binayla?

U.T. — *"İnci tanesi"* diyemem; İnci Pastanesi bile sokağa sıkıştı ama benim için her zaman Tokatlıyan bir efsaneydi. Dedemin orada yıllarca yaşayıp, ölüme oradan gitmesinden ötürü. Halamın adeta orada büyümesinden ötürü. Tokatlıyan-Degüstasyon-Galatasaray Lisesi arasında yazan, üreten, güldüren, iğneleyen, boyun eğmeyen bir dededen ötürü. Yıllar içinde karakterimizin birçok yönünün nasıl benzediğini fark ettiğimde daha da değerli oldu. Kendi değerini, inciliğini çoktan kaybetmiş, semtin en durgun, en yorgun, en kırgın tarihi olarak kalmış olsa da. Yine de onun en üst katında, eski otel odalarında, yıkık döküklük arasında sanatçılara kucak açmasına da sarıldım. Tabii esas inci tanesi, Mektep. *"inci tanesi"* sıfatı zaten ona yeterli olmaz. Çünkü *"iyi insanlar okulu"* diye bildim orayı. Vicdan tanesi bildim, muhakeme tanesi, akıl tanesi. Zaman zaman hayal kırıklıklarım olsa da. Tokatlıyan bir aile bağı ise, Mektep de bağ ailesi.

Umur Talu'nun kızları Çiğdem ve Yonca'nın çocuklukları. Büyük büyük dedeleri Recaizade Mahmut Ekrem'in lisedeki büstü önünde. Çiğdem Talu da (141), babası gibi, ilkokuldan başlayan 12 yıllık bir yolculukla Galatasaray mezunu. 5. Kuşak...

S.D. — Son olarak, Mekteb-i Sultani ve Beyoğlu; birbirine ne katmıştı?

U.T. — Mektep ve Beyoğlu bir füzyon. Galatasaray Mektebi orada olmasaydı, adı ne olursa olsun; St. Galatasaray olurdu. Orada, nasıl Beyoğlu ile Paris'in yolları kesişmişse, Mektepte de öyle. Mektebin hayatla iç içe olması, o hayata farklı düşünen, farklı yazan, farklı bakan nice kişiyi çıkarmış işte. Mektep de Beyoğlu'nu alaylılıktan çıkarıp, okullu da yapmış onca yıl boyunca. Şimdi Galatasaray Müzesi olan eski postane binasının çatısından baktığımızda, insanlı bir hava aracı

olarak bu manzaranın manasını kavırıyorsunuz. Fiziki bir manzaradan öte, bir ruh... İkiside bana kişisel olarak ne kattıysa, bir dolu insana; Mektebin içinden veya dışından, ne çok şey katmıştır. Kitabı orta yerinden açıp okumak gibi Mektebin konumu... Taksim'den Tünel'e giderken sakın şaşırıyoruz, Mektebi görüyoruz. Ve her görüşte sadece anıları, anıları değil, o ruhu da taşıyoruz, yaşıyoruz. Beyoğlu, evet; sadece aklımın fikrimin değil, *"kalbimin kaderi"* işte...

Yangına Karşı Elele!

Değerli Galatasaraylılar,

2017 yılında, siz değerli bağışçılarımızın desteğiyle, Mektebimizin tüm katlarına yangın algılama, 2. kat ve çatı katına ise yangın söndürme sistemi kurduk. Mektebimizin ve öğrencilerin güvenliği adına çok kıymetli bir adım atmış olduk.

2025-2026 öğretim yılı öncesinde, zemin ve 1. katlara da yangın söndürme sistemi kurarak,

Mektebimizde yangına karşı tam güvenliği sağlamayı hedefliyoruz.

Kardeşlerimizin güvenliği, hepimizin ortak sorumluluğudur. Sizlerin desteğiyle, mektebimizin her katını güvence altına alabilir onlar için güvenli bir eğitim ortamı yaratabiliriz.

Destek olun, bu hayati sorumluluğu yine birlikte üstlenelim.

<https://gev.org.tr/yangina-karsi-elele>

Altın Miğfer: 250 bin TL ve üstü

Gümüş Miğfer: 100 - 249 bin TL

Bronz Miğfer: 50 - 99 bin TL

Galatasaray Eğitim Vakfı

Galatasaray Eğitim Vakfı Banka Hesap Numaraları:

Yapı Kredi Bankası Beyoğlu Özel Bankacılık Merkezi Şubesi
TL Hesap IBAN No: TR21 0006 7010 0000 0028 4347 85
EURO Hesap IBAN No: TR77 0006 7010 0000 0028 4351 35
USD Hesap IBAN No: TR68 0006 7010 0000 0028 4352 97
Swift No: YAPITRISXXX

Bağışçıların isimleri GSL ön bahçe "Afet Toplanma Alanı"nda plakette olarak yer alacaktır.

Yapacağınız bağışın tamamı (%100'ü) 193 sayılı gelir vergisi ve 5520 sayılı kurumlar vergisi kanunlarına göre vergi matrahının tespitinde gider olarak indirilebilir. (Faaliyet No: 34.2025.2993)

Toplanmak ve sonrası: Haklar perspektiifi

Toplantı ve gösteri yürüyüşü yalnızca bir hak değil, aynı zamanda düşüncenin kamusal alanda ifadesinin en güçlü yollarından biri. Ancak bu hakkın sınırları, kullanımı ve devletin müdahale alanı sıkça yanlış anlaşılıyor, dahası pratikte de keyfi uygulamalara konu oluyor. Bu yazıda Prof. Dr. Güçlü Akyürek, haklar perspektifinden yola çıkarak, bu temel özgürlüğü hem hukuki hem pratik boyutlarıyla incelerken bizleri de yazılı hukuk kuralları ve pratikteki uygulamalar arasındaki mesafeyi sorgulamaya davet ediyor.

Türkiye’de temel hak ve özgürlükler tartışması, sıcaklığı/harareti hiç düşmeyen bir konudur. Aslında temelde yatan soru ya da sorun, insanların başka hiçbir ek özellik gerekmeksizin yalnızca insan oldukları için sahip oldukları haklarını nasıl kullanabilecekleridir. Zira özellikle son dönemde yaşananlara bakıldığında gösteri, izinsiz gösteri, hatta artık “*yasadışı/kanunsuz slogan*”, anayasa, anayasal suç, müdahale tartışmaları arasında hak, hukuk, adalet ve elbette bunları savunan insanlar yollarını bulmaya çalışmaktalar. O zaman yanlış, eksik ve yalan bilginin hemen popülerleşip kırk tur attığı bir zamanda, doğru hukuksal bilgiyi paylaşmak gerekir.

Temel hak ve özgürlükler tartışması da deniz-derya bir konu olduğundan ve hakkında cilt cilt kitap yazılabileceğinden bu yazı, adından da belli olduğu üzere yalnızca, şu günlerin belki de en sıcak konusu olan toplantı ve gösteri yürüyüşü özgürlüğünü ele almaktadır.

Genel bir başlangıç olarak şunu söyleyebiliriz: İnsan düşünen bir varlıktır. Temel kural insanın hiçbir koşulda ve hatta olağanüstü zamanlarda bile düşüncesini açıklamaya zorlanamaması olsa da bütünüyle kendi isteğiyle/rızasıyla düşüncesini açıklamak, başkalarıyla paylaşmak isteyebilir.

Hatta hukuk dünyasında çok iyi bilinen bir örnekle, “*saldırgan, şoke edici veya rahatsız edici düşünceler*” de düşünce ve düşünceyi açıklama özgürlüğünün bir parçasıdır. Şiddete çağrı, nefret niteliği taşımadığı sürece düşüncenin özgürce ifade edilebilmesi, artık neredeyse oybirliği ile kabul edilen hukuksal bir gerçekliktir. Dolayısıyla birilerinin öldürülmesini, yok edilmesini istediğini söylemek hukuksal olarak korunmazken yani cezalandırılabilirken; bir şeylerin değişmesini istemek, başka insanlar için rahatsız edici olsa da ifade özgürlüğüdür yani cezalandırılmaz.

Bir söz söylemek, söylememek, yazı yazmak, kitap yazmak, resim yapmak, film çekmek hatta kimi vücut hareketleri nasıl ki düşünceyi ifade etmenin yollarıdır; toplantı ve gösteri yürüyüşü de düşünceyi ifade etmenin, dile getirmenin en klasik, bildik yollarından biridir. Hak olarak da hukuksal belgelerde açıkça korunmaktadır.

O zaman şu soruları sormak gerekir: Nasıl toplanılır? Toplantıda işler yolunda gitmezse neler olur?

I - Nasıl toplanılır?

Öncelikle toplantı ve gösteri yürüyüşünün yasal tanımından başlamak gerekir. Bu konuda temel yasa niteliğindeki 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu, şu tanımları vermektedir (madde 2/a ve b):

“Toplantı, belirli konular üzerinde halkı aydınlatmak ve bir kamuoyu yaratmak suretiyle o konuyu benimsetmek için gerçek ve tüzelkişiler

tarafından bu Kanun çerçevesinde düzenlenen açık ve kapalı yer toplantılarını;

Gösteri yürüyüşü, belirli konular üzerinde halkı aydınlatmak ve bir kamuoyu yaratmak suretiyle o konuyu benimsetmek için gerçek ve tüzelkişiler tarafından bu Kanun çerçevesinde düzenlenen yürüyüşleri (...) ifade eder”.

Dolayısıyla bu eylemlerin, düşünceyi ifade etme biçimlerine dahil olduğu yasal olarak kabul edilmiştir. Burada tüm dünyada kabul edilen en önemli ölçüt, toplanmanın “*barışçıl*” olmasıdır. Bu da savunulan düşüncenin içeriğine değil toplanmanın biçimine yöneliktir. Bir başka deyişle toplananların neyi savundukları değil; nasıl savundukları önemlidir. Zira şiddete çağrı ya da nefret söylemi olmadıktan sonra, her türlü düşüncenin ifade edilebileceğini yukarıda belirtmiştik.

Bu eylemlerin barışçıl olarak değerlendirilebilmeleri için ise toplantı ya da gösteri yürüyüşü

yapanların insanlara, hayvanlara, doğaya, eşyalara saldırmaması; zarar vermemesi gerekmektedir. Fiilen şiddet ve saldırganlık içeren toplanma, bir hak değildir ve korunmaz.

Ancak burada bir nokta kesinlikle gözden kaçırılmamalıdır. Yasal tanım da belirtildiği üzere toplanmanın amacı “*kamuoyu yaratmaktır*”. Bir başka deyişle bir düşünceyi ifade edip yaymak, “*farkındalık*” oluşturmaktır. Bunun yolu da dikkat çekmektir. Bu bağlamda toplantı ve gösteri yürüyüşü nedeniyle, başta trafiğin engellenmesi olmak üzere, çeşitli biçimlerde toplumsal yaşamın rahatsız edilmesi, kaçınılmaz bir sonuçtur. Herkes, dikkat çeken bir gösteri yapmak ister. İstanbul’u bilenler için şöyle örneklendirebiliriz: Gösterinizi Taksim Meydanı’nda mı yapmak istersiniz, yoksa Silivri’deki bir tarlada mı? Elbette bu eylemin, yukarıda açıklandığı şekliyle, barışçıl çerçevede gerçekleşmesi gerektiği açıktır.

Burada da görev, yöneticilere yani devlete düşmektedir. Hem temel anayasal bir hakkın gerektiği biçimde kullanılmasını hem de diğer insanların bundan olabildiğince az etkilenmesini sağlamak, aradaki dengeyi kurmak, yetkili kamu görevlilerinin sorumluluğundadır.

Bu bağlamda resmi makamların, toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin nerede yapılacağını belirleme yetkisi vardır. Ancak bu yetki keyfe keder şekilde kullanılamaz. Bu çerçevede karar alınırken, hakkın tam olarak kullanılmasının sağlanması ve değindiğim denge dikkate alınarak başvurulması zorunludur.

Nitekim Anayasa Mahkemesi de güzergâhı belirleme hakkının, aslında toplantı ve gösteri yürüyüşünü düzenleyenlerde olduğunu, resmi makamların ancak “*kaçınılmaz zorunluluk*” nedeniyle kısıtlamaya gidebileceğini belirterek; somut olayda işçilerin Taksim Meydanı’nda 1 Mayıs kutlamasına izin verilmemesinin hak ihlali olduğuna karar vermiştir (AYM, DİSK ve diğerleri (GK), Başvuru No:2016/14517 ve 14518, 12 Ekim 2023).

Diğer önemli bir nokta ise kamu görevlilerinin bile hatalı olarak ifade ettikleri, izin tartışmasıdır. Türkiye Cumhuriyeti’nde, gerek anayasal gerekse yasal düzeyde, toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenlemek; “*HİÇBİR İZNE BAĞLI DEĞİLDİR*”. Bir başka deyişle önceden bir resmi makama başvurup, toplanabilmek için onun iznini beklemek diye bir usul yoktur. Yalnızca bildirimde bulunulur ve herhangi bir onay beklenmez.

Kaçınılmaz zorunluluk varsa, yasal koşullar çerçevesinde toplantı ve gösteri yürüyüşü ertelenebilir ya da yasaklanabilir. Bunun için de karşı tepkilerin veya belli bir karışıklığın doğacak olması yeterli olmayıp; çok daha ciddi, somut tehlike ve tehditlerin bulunması gerekmektedir. Zira kamu makamlarının, tüm güvenlik önlemlerini alıp, insanların temel haklarını gerektiği gibi kullanmalarını sağlamaları gerekir.

Hatta “*toplumsal refleks*” olarak, bir duruma karşı aniden gelişen gösteriler, bildirim eksikliği nedeniyle kendiliğinden hukuka aykırı/yasadsız hale gelmez. Zaten hayatın olağan akışı içerisinde, aniden gelişen bir gösteri için önceden bildirimde bulunulması beklenemeyeceği gibi; yasal koşulların hakkı ortadan kaldıracak biçimde uygulanması da bir hukuk devletinde olanaksızdır.

II – Sonrası?

Kural olarak, yukarıda açıklanan biçimde gerçekleşen bir toplantı ve gösteri yürüyüşüne, yalnızca barışçıl olmaması ya da barışçıl niteliğini kaybedip saldırgan hale gelmesi durumunda kolluğun müdahalesi gündeme gelebilir.

Başta bildirim yükümlülüğü olmak üzere şekli, yasal koşullara aykırılıklar, tek başına bir müdahaleyi haklı kılmaz; toplanmayı müdahale edilmesi

gereken yasadışı bir etkinlik durumuna getirmez. Toplantı ve gösterinin barışçıl kalması durumunda, kolluk görevlileri diğer şekli aykırılıklara anlayış gösterilmelidirler.

Şekli yasal kurallara aykırılıktan ya da savunulan görüşlerin hoş gitmemesi, rahatsız edici olmasından dolayı değil ama toplanmanın saldırgan olması nedeniyle yapılacak müdahalenin mutlaka yasal sınırlar içerisinde kalması ve ölçülü olması yine hukuk devletin bir gereğidir.

Dolayısıyla toplanmayı dağıtmak söz konusu olduğunda bile güç kullanımının, durumun gerektirdiği sınırlar içinde kalması gerekmektedir. Öncelikle bazı göstericilerin saldırgan tavır sergilemesinin, tüm göstericilere güç kullanılmasını haklı ve ölçülü kılmadığı açıktır. Kolluk görevlilerinin, bu kişilere müdahale etmesi ve diğer kişilerin haklarını kullanmaya devam etmelerini sağlaması gerekir.

Diğer yandan müdahalenin ağırlığı da aynı şekilde önemlidir. Hemen göz yaşartıcı gaz vb. ağır müdahale yollarına başvurulması, başta işkence ve kötü muamele olmak üzere hak ihlaline yol açar. Buna ek olarak göstericilerin saçlarının çekilmesi, yerlerde sürüklenmesi, tekmelenmesi gibi eylemlerin zaten yasal müdahaleyle hiçbir ilgisi olmadığı gibi; müdahalede bulunanlar açısından işkence ve benzeri suçları oluşturduğu açıktır. İşkencenin, diğer çoğu suçun aksine, zamanaşımının olmadığı, bir başka deyişle, aradan çok uzun yıllar geçse de bu suçu işleyenlerin yargılanıp cezalandırılacakları de yeri gelmişken hatırlatılmalıdır.

Temel bir hukuk ilkesine göre; yetki, görev ve sorumluluk paralel gider. Buna göre bir kamu görevlisine, kurallar çerçevesinde görev verilir (toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkından yararlanılmasını sağlama ve kamu düzenini koruma). Bu görevi yerine getirebilmesi için yasal yollardan yetki verilir. (saldırgan gösteriyi dağıtma). Görevini yapmaz ya da yetkisini aşarsa, sorumluluğu

doğar (işkence veya kötü muamele halinde disiplin cezası, ceza davası, tazminat).

Müdahale ve sonrasında ise göstericiler açısından ceza yargılaması süreci başlayabilir. Bunun için yukarıda da vurgulandığı üzere saldırgan bir gösteriyle yasanın ihlal edilmesi, yaralama, mala zarar verme, tehdit gibi somut bir suçun işlenmesi veya en azından işlenmiş olduğu şüphesinin, delilinin bulunması hukuksal bir zorunluluktur.

Kolluk tarafından yakalanan kişiler gözaltına alınabilir. Aslında yasal olarak hakkında bir yakalama kararı olan ya da bu kararı gerektiren durumlarda kolluk, suç şüphesi altındaki kişileri yani şüphelileri yakalar ve Cumhuriyet savcısı tarafından bu kişiler serbest bırakılır ya da gözaltına alınır.

Ancak uygulamada, yanlış da olsa doğrudan gözaltı kararı verilmektedir. İşkence ve kötü muamenin engellenmesi için şüpheliler, gözaltı öncesi ve sonrasında hekim kontrolünden geçer. Hekimin, güvenlik endişesi olmadığı sürece kontrolü, kolluk görevlisi olmaksızın yani yalnız yapılması gerekir.

Öte yandan her aşamada şüpheliler, bir avukatın (müdafinin) hukuksal desteğinden yararlanabilir. Hatta kolluk tarafından avukat olmaksızın alınan ifade, sonradan kabul edilmezse geçersizdir. Öncelik, varsa, kişinin kendi seçtiği avukatındadır (özel müdafisi). Eğer özel müdafisi yoksa Baro tarafından kendisine bir avukat atanır (zorunlu müdafisi).

Gözaltının yasal süresi içerisinde şüpheli ya Cumhuriyet savcısı tarafından serbest bırakılır ya da tutuklama istemiyle sulh ceza hakimine sevk edilir. Bu aşamada avukatın bulunması zorunludur. Aslında tutuklama yalnızca bir önlem olup, ilgili kişinin kaçmasını ya da delilleri karartmasını (bozmasını) engelleme amacına hizmet eder. Doğrudan kişi özgürlüğünü kısıtladığı için çok ağır bir önlemdir

ve ölçülü olmaması durumunda, yurt dışına çıkış yasağı veya düzenli olarak karakola imza vermek gibi alternatiflere başvurulmalıdır.

Tutuklama, ne suçluluğu gösterir ne de ön cezadır. Ancak uygulamada maalesef bu şekilde anlaşılmaktadır. Şöyle örneklendirebiliriz: Tutuklama, park edilen arabanın kapısının kilitlenmesidir. Kapalı garaj ya da hiçbir tehlikenin olmadığı küçük bir yerleşim birimi söz konusuysa, arabanın kapısı kilitlenmeyebilir. Kapının kilitlenip kilitlenmemesinin, arabanın özellikleri ya da performansı ile doğrudan hiçbir ilgisi yoktur.

Tutuklamaya itiraz edilebilir yani bu tedbirin hukuka uygun olmadığı gerekçesiyle tutuklanan kişinin serbest bırakılması her zaman istenebilir. Tutuklu kişinin durumu otuz günlük sürelerle düzenli olarak incelenip serbest kalıp kalmayacağına karar verilir.

Tutuklanıp yargılama sonucunda hakkında Cumhuriyet savcılığınca kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilen yani ceza davası açılmayacağı bildirilen ya da hakkında açılan ceza davası beraatle sonuçlanan kişiler de devletten tazminat isteyebilir.

Sonuç

Yazılı kurallar ve mahkeme kararlarının ışığında Türkiye’de ve Türkiye’nin de parçası olduğu Avrupa İnsan Hakları sisteminin kurduğu düzen bu şekildedir. Dolayısıyla yazılı kural ile uygulamanın farklılaştığı bir başka durumla daha karşılaşmaktayız. Anayasası sürekli “*darbe anayasası*” olmakla suçlanan ama teknik olarak temel hak ve özgürlükler bakımından Avrupa’nın en iyi anayasalarından birine (belki de en iyisine) sahip olan bir ülkenin, ironik durumu olsa gerek...

O zaman son söz de şu olsun: Evet, hukuk bir kurallar bütünüdür ancak unutulmamalıdır ki hukuk ve onun koruduğu haklar ancak ona sahip çıkıldığı, savunulduğu ölçüde vardır. Gerisi kâğıt parçasıdır...

Kokteylin Kısa Tarihi ve “For Cimbom”

Yaz günlerinin kıpır kıpır içkisi kokteyller, artık bir Sultani klasiği haline gelen Ared Pontioğlu (110) yazılarında bu sayının konusu. Kıymetli yazarımız, on yedinci yüzyıldan günümüze kokteylin kısa tarihini anlatmakla kalmıyor, Jak Deleon’un “Dünyadan ve İstanbul Barlarından Kokteyller” kitabına da girmiş olan, reçetesi kendisine ait “For Cimbom” kokteylinin tarifini de bizlerle paylaşıyor.

İnsanlık tarihinin büyük bir bölümünde, fermante tahıl ve üzümlerden yapılan bira ve şarap, mevcut olan tek alkollü içeceklerdi. Alkol oranları düşüktü ancak yine de insanların sevdiği tadı taşıyorlardı. Bazılarına göre, kokteyl yaratılana kadar, içki söz konusu olduğunda insanlık çok ilkel bir yaşam sürdü. Bir bakıma kokteyl, türümüzün ne kadar medenileştiğinin bir göstergesidir. Kokteyller, Amazon yağmur ormanlarındaki kabile grupları veya futbol maçındaki taraftarlar tarafından tüketilmez. Kokteyl, akıllı, havalı ve aydınlanmış insanlar için medeni bir içecektir.

İlk kokteylin M.S. ikinci yüzyılda, İmparator Commodus çağında yapıldığı söylenir. Bu karışımın malzemesini limon suyu ve toz haline getirilmiş otlar oluştuyordu.

David Wondrich’in *İmbibe! (İçmek!) adlı kitabında ve Oxford Companion to Spirits and Cocktails (Oxford’un İçki ve Kokteyl Rehberi)*’nde belirttiğine göre ise “ilk kokteyl, su veya buzla birlikte şeker ve acılık (bitter) karıştırılmış Hollanda tarzı bir cindi”.

Acı, on yedinci yüzyıldan beri var olmuş ve öncelikli olarak tıbbi amaçlar için kullanılmıştır. Wondrich, içkiyi şeker ve acı ile birleştirme fikrinin bir İngiliz düşüncesi olduğunu, ancak içki kültürünü yaratanın yeni kurulan Amerika Birleşik Devletleri olduğunu söyler. Özetle, ona göre kokteyl bir Amerikan icadıdır.

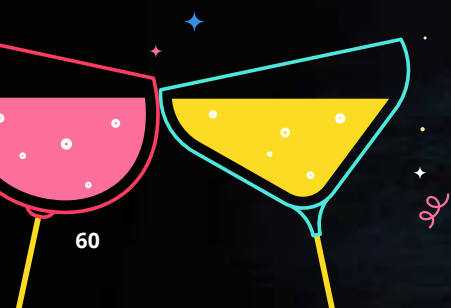
Yani şu anda “eski moda” dediğimiz şeyin -viski, şeker ve acı- gerçekten de temel kokteylimiz olduğunu ve bugün içtiğimiz en popüler kokteyllerden biri olmaya devam ettiğini söyleyebiliriz. Wondrich, Oxford Companion’da “Kokteylin ilk ortaya çıkışının Amerikan Devrimi’nden sonraki yıllar ile 1830’lar arasında olduğunu” yazıp, Amerikalıların içkilerle yaptığı garip şeylerin sembolü olacak kadar popüler hale geldiğinden beri de çok az değiştiğini ekler.

1840’larda kokteyl; buzlu brendi, şeker, pelin otu ve acılık (bitter) olarak tanımlanıyordu. Ancak Wondrich’in yazdığına göre, Amerikalıların çoğu kokteyli, “saygın olmayan koşullarda, bayağı ve tuhaf adamlar tarafından tüketilen kaba bir içecek” olarak görüyordu. Kokteyl, İç Savaş’tan sonra daha fazla popülerlik

kazanmaya başladı. Ancak bu kokteyller, esasen “Curaçao” veya pelin otu gibi bir likörle içildiğinden, sert içkilerdi.

İlk vermut, 18. yüzyılda İtalya’da ortaya çıktı ve tatlıydı. Vermutun ABD’de ortaya çıkışı ise 1860’ları bulur. 19. yüzyılda Fransa’da Joseph Noilly, vermutun oldukça farklı bir stili olarak kabul edilen, beyaz ve sek bir içecek üreterek; bunu ABD’ye ihraç etmeye başladı. Efsanevi kokteyl barmeni ve “Kral Kokteyl” in ta kendisi Dale DeGroff’a göre, bu sek Fransız vermutları New Orleans limanından geliyordu. Ancak oradaki barmenlerin zaten öncelikle tatlı İtalyan vermutu kullandıkları türün kuzeye ulaşması, 1880’ler veya 90’lara kadar sürmedi.

Robert Simonson 3-Ingredient Cocktails (3 Malzemeli Kokteyller) kitabında, “Kokteylin evriminde yalnızca birkaç köklü değişim yaşandı. Vermutun 19. yüzyılın sonlarında Amerikan sahnesine gelişi kesinlikle bunlardan biridir. Vermut olmadan Manhattan, Martini veya Negroni olmaz. Bu kitaptaki kokteyllerin yaklaşık üçte biri vermut gerektirir” diye yazıyor. Vermutun tanıtılmasıyla Amerikan kokteylleri gerçekten popülerlik kazandı. Sadece çeşitli şekillerde tüketilebilmekle kalmıyor, aynı zamanda daha az alkollü oldukları için kötü etkilere maruz kalmadan birden fazla içilebiliyorlardı.

On dokuzuncu yüzyılın sonlarındaki vermut kokteyllerinin çoğu, günümüzde alıştığımıza kıyasla vermut ağırlıklıydı; eşit miktarda vermut ve içki, hatta iki kısım vermut olabiliyordu. Modern barmenliğin babası Jerry Thomas, öncü eseri *“Bartenders Guide: How To Mix Drinks, A Bon Vivant's Companion (Barmen Rehberi: İçecekler Nasıl Karıştırılır, İyi Yaşayan'ın Arkadaşı)”*nı 1862'de, Harry Johnson, *Bartender's Manual (Barmenin El Kitabı)*'nı 1869'da yayınladı; her ikisi de en azından bire bir oranda içki ve vermut içeren kokteyl tarifleri içeriyordu.

1900'lerin başlarında, Amerikan kokteylleri o kadar popüler hale gelmişti ki, barlar kendilerine *“Amerikan”* diyor ve servis ettikleri içkilerin tarzını belirtiyorlardı. Londra'daki, César Ritz ve Auguste Escoffier tarafından yönetilen Savoy Hotel, 1903'te Amerikan Bar'ını açtı. Harry's New York Bar, 1911'de Paris'te açıldı. İkisi de bir asırdan fazla bir süredir güçlü bir şekilde meraklılarını ağırlamaya devam ediyor.

Yirminci yüzyılın ilk on yılında Bronx kokteyli (cin, tatlı ve kuru vermutlar, portakal suyu) ve Daiquiri

(rom, limon suyu, şeker) popüler hale geldikçe, narenciye sularının bir kokteyle dahil edilebileceği fikri kapıyı daha da açtı. Kübahlar yüzyıllardır limon suyu, şeker ve romu birleştiriyordu, ancak *“Daiquiri”*'nin Küba'dan Amerika'ya ulaşması 1900'lerin başını buldu. Bunlara, toplu olarak *“amari”* olarak bilinen, ancak yakın zamanda tutunan bir kokteyl yeniliği olan İtalyan aperitifleri de eklendiğinde kokteyl dünyası daha da genişledi. Sonuç olarak, vermutların popülaritesi ve kolay bulunabilirlikleri, Amerikalı barmenlerin bugün bildiğimiz kokteyl ailelerini yaratmasına olanak sağladı.

“Kokteyl” kelimesi ilk olarak 13 Mayıs 1806'da, New York'ta basılan *“The Balance and Columbian Repository”* dergisinde kullanılmış: *“Kokteyl, birkaç değişik türdeki alkollü içkinin şeker, su ya da meyve suyuyla karıştırılmasından oluşan, içimi güzel ve lezzetli bir aperitiftir. İnsanı etkileyen bir görünümü olduğunu da belirtmeliyiz...”*

Terimin nereden geldiğine ilişkin birçok söylenti var. Amerikalı yazar Joseph Nathan, *“Famous First Facts”* adlı kitabında, 'kokteyl' denebilecek ilk

içkinin, New York'ta barmaid olarak çalışan Betsy Flanagan tarafından hazırlandığını yazar. Aynı kitaba göre, Bayan Flanagan'ın çalıştığı bar, çeşitli horoz kuyruklarıyla süslüydü. Bir gün, sarhoş bir müşteri, espri olsun diye, Bayan Flanagan'a *“Şu horoz kuyruklarından (İngilizcesi 'cocktail') bir duple verir misin?”* der. O da çeşitli içkileri karıştırıp bir bardağa koyar ve bardağın üzerine bir tüy yerleştirerek, şakacı müşterisinin arzusunu yerine getirir. Kelimenin kökenine dair onlarca hikâyeden en inandırıcı söylenti budur.

Pek çok kokteylin kendine has hikâyeleri var. Maria Costantino, *“Kokteyl El Kitabı”*nda hem iyi tarifler verir, hem de bu hikâyeleri anlatır. Bu kitaptan örneğin Bloody Mary'nin, 1921 yılında, Paris'teki Harry's New York Bar'da bulunduğunu, barmen Fernand Petiot'un bunu ünlü aktris Mary Pickford'un onuruna hazırladığını; flüt şampanya bardağında servis edilen *“Bellini”*'yi ise ilk kez, 1943 yılında, Venedik'te, ünlü Rönesans ressamı Giovanni Bellini için düzenlenen sergi münasebetiyle, kentin efsanevi barı Harry's'in barmeni Guiseppe Cipriani'nin hazırladığını öğreniyoruz.

"Negroni" ise ilk kez Floransa'daki Casoni Bar'da sunuluyordu. 1919 yılına kadar kırmızı Cinzano, vermut ve Campariyle yapılan bu kokteyle, aynı yıl Kont Camille Negroni'nin önerisiyle cin katılmıştı. Tüm müşteriler barmen Fosco Scarselli'den "Negroni'nin kokteyli"ni ısrarla istemeye başladıklarında, kokteylin adı kendiliğinden konmuş.

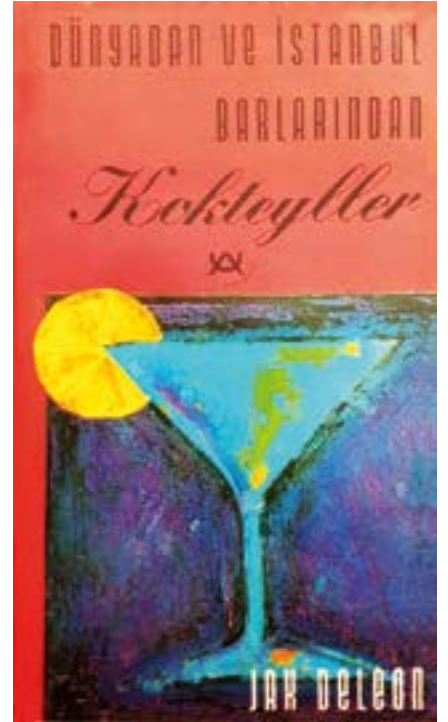
"Caruso" kokteyli de büyük tenor Enrico Caruso'ya ithaf edilmiş. 14. Louis, Latince adı "Vinum Hippocraticum" olan bir kokteyl içermiş. Bu karışımsa; şaraba tarçın, bal ve badem katılmasıyla oluşturuluyor. Camaldulesi rahipleri de brandy ve erik suyu karışımından oluşan ve ölçüleri günümüzde tam olarak bilinmeyen bir kokteyl üretmişlerdi.

19. yüzyılda yaşayan Fransız yazar J. K. Huysmans, "A Rebours" başlıklı romanında kokteyli bir senfoni orkestrasına benzetir: Curaçao klarnettir, cin ve viski trombon, Brandy keman, votka viyolonsel.

Müzikten bahsedince, sıra ünlü caz klarnetçisi Hrant Lusigyan'nun lakabı haline gelen "Vorsbak" a geldi. Bu aslında onun aslında hazırladığı bir kokteylin adıymış. "Vorsbak nedir?" sorusuna

şöyle cevap veriyor: "Vorsbak içkidir. Benim spesiyal içkidir. Bunun esas ismi 'mide-i hümayun'du. Deniz Park'ta çalışırken kendime aperitif yapardım bununla. İşte nar şurubu, votka, portakal suyu filan... Bir gün yine hazırlarken, barın ucunda gözlüklü bir adamın bana baktığını gördüm. Böyle fiyakalı bir adam. Viskisini içiyor ve beni gözlüyor. Sonunda dayanamadı, yanıma geldi. Amerikalıymış. Merak etmiş, tadına bakmak istiyor. Verdim. 'Mmm, very nice. Bir tane de bana yapabilirsin?..' Eh, yaptım, 'Bunun ismi nedir?' diye sordu. E, ben şimdi Amerikalıya 'mide-i hümayun'u nasıl tercüme edeyim? 'Bunun ismi vorsbaktır' dedim; 'Aynı zamanda Ermenice 'şerefine' demektir. (Aslında Ermenice 'popomu öp' demek)".

Yazımın sonuna gelmişken bir kokteyl tarifi de vereyim. Yıllar önce, yurt dışı seyahatlerimden dönerken "duty free"lerden bolca içki getirme lüksüm varken, konuklarımıza hazırladığım ve kendi buluşum olduğunu sandığım bir kokteyl vardı. Yıllar sonra Jak Deleon'un "Dünyadan ve İstanbul Barlarından Kokteyller" kitabında söz konusu kokteyl tarifine "For Cimbom" adıyla rastlayınca çok şaşırmıştım. İşte tarifi:

"Jak Deleon'un birbirinden leziz kokteyl tariflerine yer verdiği 1992 basımlı "Dünyadan ve İstanbul barlarından kokteyller" kitabı"

"For Cimbom"

- 4 cl Rus votkası,
 - 3 cl portakal suyu,
 - 2 cl Safari,
- Çalkalama kabı kullanılır.

“Üçünüze de birer Galatasaray diploması bir de ehliyet veririz gerisi kendi işiniz...”

SÖYLEŞİ: İLKER KOCAEL (139)

Yeşilçam'ın unutulmaz çocuk yıldızlarından Sedef Ecer (115), bugün Fransa'nın dört bir yanında sahnelenen ödüllü oyunları ile tanınan, üretken ve başarılı bir yazar. Bu söyleşide Sedef Ecer ile istisnai çocukluğunun sisli hatıralarından Galatasaray Lisesi yıllarına, Paris'teki yazarlık serüveninden son romanı “Trésor national”e uzanan geniş bir yelpazede sohbet etme fırsatı bulduk. Sohbetimiz kişisel bir hayat öyküsünü ortaya koymakla kalmıyor; bunun yanında Türkiye'nin değişen sosyal, kültürel ve siyasi çehresini de çarpıcı bir şekilde açığa çıkarıyor. “*Oyuncağı kırıp içinde ne olduğunu anlamaya çalışan bir çocuk*” olarak tanımladığı sanat yolculuğunu Sedef Ecer'in kendisinden dinliyoruz.

SULTANİ DERGİ — Öncelikle bu röportajı kabul ettiğin için hem kendi adıma hem de Sultani dergisi adına teşekkür ederim Sedef Ablam. Hayatının Galatasaray Lisesi bölümü üzerinde ayrıca ayrıntılı olarak duracağız ama istersen çocukluk döneminle başlayalım. Nasıl bir çocukluk yaşadın, özellikle de bu çocuk star olma meselesiyle birlikte soruyorum.

SEDEF ECER — Öncelikle ben de çok teşekkür ediyorum beni düşündüğünüz için. İlker sana ve Sultani Dergi ekibine. Benim için bir onur. Çocukluk dönemi aslında 50 yaşına kadar üzerine düşünmediğim, biraz da kafamdan sildiğim bir dönem. Sebebini bilmiyorum, insan bazı şeyleri kafasında bazen böyle yok ediyor çocukluğuyla ilgili. Hatta Freud'un “*battaniye-hatıra*” diye bir konsepti vardır. Geçmişte yaşadığımız bir sahneden tek bir şey hatırlarsınız, birçok nesne vardır ama siz bir tek şeyi aklınızda tutmuşsunuzdur, o şey de

sadece battaniye olabilir. Hâlbuki battaniyenin hiçbir önemi yoktur, battaniye hatırlamanız gereken şeylerin üzerini örten nesnedir. Benim de çocukluğumda bulunduğum film setlerinden aklımda kalan anılarım, oyuncu olmanın kendisiyle alakasız anılar. Bunu 50 yaşından sonra anladım ve bu yaştan sonra kurcalamaya başladım. Hiç görmediğim filmlerimi internette gördüm, bir kısmını arkadaşlarım bulup gönderdi. Böylelikle bu çocuk yıldızlık geçmişinin de ne olduğunun çok geç farkına vardım. Kafamda gerçekten yaşadığımı zannettiğim bazı hatıraları aslında yaşamadığımı ve filmlerde oynadığım sahneler olduğunu bu şekilde yavaş yavaş anlamaya başladım. Tabii yaşadığım çocukluk, dünyada çok az çocuğun yaşamış olduğu bir çocukluk. Çünkü insanın gerçekte hayal arasındaki sınırının en ince olduğu 3-7 yaş arası dönemde, ben gerçekte kurmacanın sınırının olmadığı

Live Magazine
etkinliğinde Sedef
Ecer Yeşilçam'ı
anlatıyor

film setlerinde büyüdüğümü fark ettim. Bunu bilsem de -çünkü evde birtakım hayran mektupları, afişler, fotoğraflar, gazete kupürleri vardı- bir noktada filmlerin içinde kendimi görmek -ki birçoğunu daha önce hiç izlememiştim- çocukluğum hakkındaki algıyı değiştirdi. Onun üzerine biraz bunu kurcalamaya başladım.

Aslında bir çocuk için bu şekilde büyümüş olmak tabii ki çok sağlıklı bir şey değil. Ama bir yandan da bunun üzerine uzun seneler boyunca çalıştıktan sonra bunun aslında şu anda yaptığım mesleğin temeli olduğunu, hikâye anlatmanın benim için bu kadar -arkadaşlarımın deyimiyle- kolay olmasının sebebinin belki de bu olduğunu düşünüyorum. Yani hikâye kurma ve anlatıyı kurgulama konusunda eğer bir yatkınlığım varsa, buradan geldiğine inanıyorum içtenlikle. Çünkü içeriden düşünmeyi biliyorum karakterleri.

Nasıl bir aşıcının çocuğu anne babasının hareketlerini görerek mutfakta büyüdüğü için yemek

yapmaya yatkınsa, baharatların kokusunu hemen alırsa; ben de setlerde büyümüş bir çocuk olarak karakter yaratmanın, durum kurmanın ne demek olduğunu içeriden ve çok küçükken öğrenmiş olmanın avantajını yaşıyorum.

S.D. — Evet, böyle bir çocukluktan sonra Galatasaray Lisesi yılların geliyor. Yaklaşık 10 yaşında Galatasaray Lisesi'ne giriyorsun. Nasıl bir öğrenciydin? Lise dönemini nasıl hatırlıyorsun?

S.E. — Öncelikle Galatasaray Lisesi ile olan ilişkim Galatasaray Lisesi'ne girmeden önce başladı. Benden 9 ve 11 yaş büyük Galatasaray Liseli abilerim Salih Ecer (105-107) ve Sinan Ecer (107) dolayısıyla. Galatasaray'ın büyük bir mabet olduğu bizim evde o zamandan konuşulurdu. Anne ve babamın iki oğlunun Galatasaray Lisesi'nde olmasından duyduğu gururun yanında beni de oraya yollama arzusu zaten hep var olan bir şeydi. Evde Fransızcaya, Fransız kültürüne yönelik bir hayranlık da vardı.

O yıl ben, sınavına girdiğim bütün okulları kazandım, Galatasaray Lisesi'ni kazanamadım.

Bir de hep “*çocuk yıldız*” olarak dolaşmışım o güne kadar, biraz megalomani de var, her şeyi başarabileceğime inanıyorum. Düşünsene, adına yapışmış bir “yıldız” kelimesi var... Okumayı bildiği için doğrudan ikinci sınıftan başlayan, başarılı bir öğrenciydim diğer bütün liseleri de çok yüksek puanlarla kazanmıştım, kendime gereksiz bir güvenim vardı belki. Ama herhalde bir “*trac*” geldi ki Galatasaray'ın sınavında -o zaman ayrı ayrı yapılıyordu sınavlar- yedekte kaldım ve Galatasaray'a ancak 3 hafta sonra başlayabildim. Şimdi o olayın tam detaylarını hatırlayamıyorum ama sanırım liseye girişte torpil yapıldığına dair bir skandal oluyor ve yedekteki çocukları çağırıyorlar. Ben de Dame de Sion'daki arkadaşlarıma alıştığım için Galatasaray'a gitmek istemiyordum. Annemlerin ısrarı üzerine ya da zannediyordum ki onları mutsuz etmemek için kendimi Galatasaray Lisesi'nde buluyordum. Önce çok yalnız kalacağımı düşünürken bir bakıyorum ki Dame de Sion'da *bonne sœur*'lerin katı eğitiminden sonra Galatasaray bana cennet gibi geliyor. Orada üç haftada öğrendiğim Fransızcayla, Galatasaray Lisesi'nde iki

Salih Ecer (105-107), Sedef Ecer (115) ve Sinan Ecer (107)

üç ay idare ediyorum. Ve orada hemen başlayan birkaç arkadaşlık... İlk olarak Ayşen Aydemir (115), sonradan kült bir oyuncu oldu, vefat etti çok erken yaşta. Onunla yakın arkadaşlığımız uzun yıllar sürdü. Yeni yazdığım kitapta Ayşen de var. Ayşen'i özellikle hatırlamak istedim, onunla çok eğlendik biz ama başka arkadaşlarla da. Böyle müthiş arkadaşlıklar başlıyor

Ortaköy'deki o muhteşem binada deniz kenarında. Dünyanın en güzel okullarından birinde olmak. “*Palais d'écaterie*” diyorum ben ona son kitapta, hani servetini kaybetmiş aristokratların eskiden muhteşem balolara ev sahipliği yapmış ama her yeri kırık dökük kalmış, gözden düşmüş sarayları gibi. On dokuzuncu yüzyıl atmosferi içinde kocaman tavanlı yemekhaneler, buz gibi donduğumuz sobalara yapışarak ekmek kızarttığımız o şahane yatakhaneler, muhteşem bahçe; beni hop diye içine çekiyor.

On yaşında girdim Galatasaray Lisesi'ne. Oldukça haylaz bir dönemdeyim, 10-11-12 yaşlarımda. Teneffüs aralarında skeçler yapıyoruz. Ayşen'le de skeçler yapıyoruz; takıp takıştırıyoruz, danslar ediyoruz; birtakım karakterler yaratıyoruz. Onları çok iyi hatırlıyorum. Sonra tiyatro koluna giriyorum. Lorca, Brecht, Shakespeare ile tanışıyorum. Çok tatlı grup arkadaşlıklarımız oluyor. Ergenlik saplantılarımdan biri de spordu. Çok şey öğrendim voleybolda. İstanbul şampiyonluklarımız var, Marmara şampiyonluklarımız var, benim katılamadığım bir deplasmanda aynı ekiple Türkiye şampiyonluğu var. Daha sonra kaptanlığım var. Orada takım oyununun ne

Ayşen Aydemir (115) ve Sedef Ecer (115)

olduğunu, milimetrik hareket etmeyi, zamanlamadaki netlik işini öğrendiğimi düşünüyorum. Kendini öne çıkarmayıp iyi bir pas attığında takımca başarılı ve mutlu olmak ne demek, yani ekip işinin ne demek olduğunu yine voleybolda öğrendim. Ve bu öğrendiklerim daha sonra tiyatrodan da çok işime yaradı. Ayrıca orada bedenimle de barışmayı öğrendim tabii ergen bir kız olarak. Ve çok güzel arkadaşlıklar edindim. Galatasaray’la ilgili çok güzel anılarım bunlar. Bir de tabii çok politize ancak tuhaf bir döneme denk geldiğimiz için, sonuçta 1980’de orada yaşadığımız için kötü anılarım da var. Şöyle ki; politikaya yönelik angajmanımın sanatıma yoğunlaşmak arasında hep zaten bir ikilemim oldu içimde. Yani biz burada sanat yapıyoruz güya; işte bir projektörün ışığını tartışıyoruz, bir kostümün ayakkabısının ucunu tartışıyoruz, halbuki sokağa çıkıp bir şeyler yapmak lazım fikri o zaman da vardı bende. Orada daha 12 ya da 13 yaşında TİP’li ablalarla birlikte böyle bir şeye girişmişim. Salih abim çok politize idi, politik bir figürdü. TİP’te o zamanki sevgilisi daha sonraki eşiyse birlikte gençlik kollarında önemli kademelerde bulundu. Ablalar onu solun önemli bir figürü olarak tanıyordu. Ben de abim gibi angaje olacağım, politika yapacağım diye ideologları okumaya çalışıyorum, tabii ki hiçbir şey anlamıyorum. 12 yaşında ne anlarsın Marx’tan, Engels’ten zaten. Ve o dönemde de mesela bazı arkadaşlarımla fazla politika konuşma, yoksa seninle arkadaş olmayız, gruptan atarız gibi şeyler dediklerini hatırlıyorum. Daha ufak bir kızken hayatlarımıza siyasetin böyle tehlikeli bir şey olarak girdiğini hatırlıyorum. Bu hikâyeleri daha yeni kurcaladığım için bu bölünmüşlüğü hayatımda hâlâ hissettiğimi şimdi fark ediyorum. Bir yanda yeteri kadar angaje olamama hissi, dünyanın daha iyi bir yer olması için yeterince çaba gösteremiyor olma hissi. Öte yandan da bildiğin işi yapmak gerektiğini düşündüğün için korunaklı evinde oturup yazı yazmak, provalar yapmak. Yani tam bildiğimi söyleyemesem de hikâye anlatma işi. Çünkü politikaya dair hiçbir yeteneğim yok, yapmam mümkün değil. Kısacası siyasi bilincimi ilk kez Galatasaray

Lisesi’nde kazandığımı söyleyebilirim. Sonrasında yukarıdaki okula çıkışım, orada Beyoğlu hayatıyla tanışmam geliyor. Daha bohem bir dönem. Beyoğlu’nda da çok güzel anılarım var. Tiyatroya profesyonel olarak başlamam da yine 10. sınıfta oldu, audition’lara katılarak. Ferhan (Şensoy) Abi beni seçmelerden geçiriyor ve daha sonra yıllarca oynanacak olan Kıralk Oyun’un ilk versiyonunda oynuyorum. Arkasından da yine audition ile Korhan Abay-Ali Poyrazoğlu Tiyatrosu’na giriyorum. Sonra da orada üç oyunda çok büyük roller veriyorlar bana ve inanılmaz kadrolarla karşılıklı oynuyorum. Ayla Algan’la, Tijen Par’la, İsmet Ay’la, Ali Poyrazoğlu’yla, Korhan Abay’la, Derya Alabora’yla, Nilgün Belgün’le... Ne kadar usta varsa hepsinin karşısında 16-17 yaşlarında başrol oynayarak mesleğimi öğreniyorum.

S.D. — Bu dönemde seni özellikle etkilemiş olan hocalar var mı Galatasaray’da?

S.E. — Tabii, Olivier Abel var. Onunla seneler sonra karşılaştım, o da benden öğrenci olarak etkilendiğini söylemişti. Çok gurur duymuştum. Fransızca, felsefe gibi derslerde fena

değildim. Bayağı iyiydi yani notlarım. Etkilendiğim başka hocalarım da var ama Olivier Abel’in felsefe anlatış şekli benim hayatımda bir pusula oldu. Bir de o dönemde hiç etkilendiğim ama sonradan kocam olan ve hâlâ 35 yıldır beraber olduğum Henry var! Hahaha! O dönemde doğru düzgün tanışmamıştım ama seneler sonra Paris’te âşık olduk birbirimize.

S.D. — Galatasaray Lisesi’nde hoca mıydı o dönemde?

S.E. — O zaman “coopération” denilen bir şey vardı, askerlik yapmamak için fen derslerine giren mühendisler. Henry de 23 yaşında Türkiye’ye gelmiş. Fakat okul döneminde bizim yollarımız arkadaş çevrelerinde sadece birkaç kez kesişti. Ama seneler sonra Paris’te ikimizin de sevgililerimizden ayrıldığımız bir dönemde birbirimize âşık olduk.

S.D. — İstersen yavaş yavaş Fransa dönemine doğru gelebiliriz. Lise bitti ve okumak için doğrudan Fransa’ya mı gittin?

S.E. — Önce burada sınava girdim, Boğaziçi’ni kazandım. Orada iki yıl okudum, çok da hoşuma gitti. Çok sevdim Boğaziçi’ndeki hayatı.

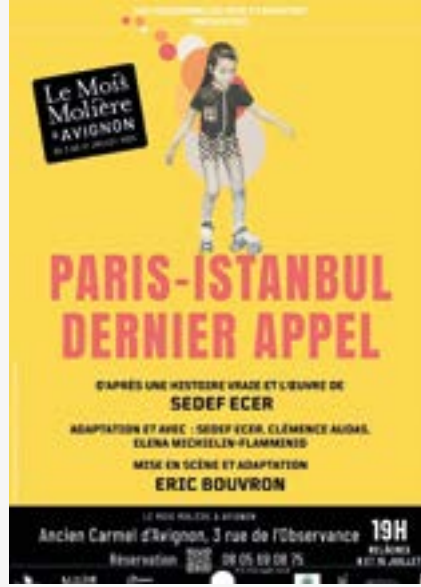

Ufuk, Şule, Didem, Yeşim, Dilek ve Sedek (hepsi 115) yatakhane

Aslında amacım Amerikan dili okuyup sonra da Amerika'da iyi bir üniversitede tiyatro yüksek lisansı yapmaktı. Fakat İngilizcemin edebiyat için geride kaldığını hissettim. Edebiyatta kelimeleri kullanışımı çok ileri taşımak istiyordum. Bunu daha Fransızca'da bile yapamıyorken bir de ikinci bir yabancı dilde yapamayacağımı hissettim. Bunun üzerine Fransa'da edebiyat okumak üzere burada bir üniversiteye kabul edildim ve oraya başladım. Fakat şu çok zor geldi bana: Aileden, arkadaşlardan ve sanattan uzak; soğuk bir kampüste, soğuk odalarda arkadaşsız bir hayat çok çok zor geldi. Bir de o kadar sıcak arkadaş ortamlarında büyümüş bir insanım, kendimi çok yalnız hissettim.

S.D. — Orada peki Galatasaray çevresiyle bir bağlantı kurabildin mi?

S.E. — Orléans'daydım, orada Türk falan yoktu o dönemde. Buz gibi bir kampüs, sabahları buz tutmuş bir gölün ortasında, ama dersler güzeldi. DEUG yaptıktan sonra, lisansta Paris'e döndüm, artık tekrar sahnede olmak istiyordum ve o sene Conservatoire National Supérieur de Paris'in belirli bir deneyime sahip yabancı oyuncular aldıkları bölümüne kabul edildim. Orada çok acayip hocalar vardı. Bernard Dort hâlâ bir ekoldür dramaturjide. Ondan dramaturjinin ne demek olduğunu öğrendiğimi, tüylerimin diken diken olduğunu hatırlıyorum her derste. Bir karakterin nasıl yaratıldığını, yaratılması gerektiğini, kurguyu ok gibi gergin tutma sanatını ondan öğrendim. Daniel Mesguich "interprétation" hocalarımızdan birisiydi. Birkaç derste bazı çalıştığım karakterleri birlikte ele almıştık. Fakat o dönemde Fransız Konservatuvarı'nda çok tipik bir "jeune première" tipi vardı. Ben kafalarında fizik olarak ona yakındım, 36 beden, ince uzun bir genç kadın olarak. O dönemde bütün kostümler 36 bedendi. Halbuki şimdi siyah ya da çekik gözlü oyuncular var, kilolu oyuncular var, yani çok şükür fizikler çok değişti ve çeşitlendi. Fakat o zaman birçok farklı standart vardı, benim de aksanım beni

Sedef Ecer'in alter egosu Defne Keder'in hikâyesini anlatan tiyatro oyunu

o çerçevenin dışında bırakıyordu. Sonuçta benim pür Fransız aksanım olmadığı için mesela Marivaux ya da Molière'in "jeune première"lerini oynayamazdım. Bir türlü yerimi bulamıyordum. O yüzden de matrak tipleri çalışmaya ya da karanlık karakterleri oynamaya yöneldim. Fakat bundan da çok mutluyum, çok şey kazandım. Tek derdi sahnede beğenilmek olan bir jeune première olarak devam etmek yerine, dramanın mekaniğini anlayabileceğim bir konumda bulunmuş oldum. Yani sahnede iyi görünmeye ya da seyircinin özdeşleşebileceği bir karakter yaratmaya özen göstermek yerine, içini anlamaya yöneldim, oyuncuğunun güzelliğine bakmaktan ziyade oyuncuğu kırıp içinde ne olduğunu anlamaya çalışan çocuk gibiydim. Çok mutlu bir sene geçirdiğimi söyleyemem. Çünkü Türkiye'de bu arada filmler çeviriyorum, baş roller oynuyorum Zuhall Olcay gibi oyuncuların karşısında, orada ise öğrenciyim. Çok yarışmacı bir ortam vardı, ben de yarışma ortamını hiç sevmem. Birini ezeyim de onun yerine geçeyim falan o konularda çok tuttuğumdur. Orada rol kapmaya çalışan kızların arasında kendimi çok kötü hissettiğimi hatırlıyorum. Sonrasında da Türkiye'ye gidip gelerek bir hayat

oluşturdum kendime. Fransızca yazma işine erken başlamakla birlikte, birilerine gösterme cesaretini çok geç bulabildim. Çünkü sonuçta Molière'in, Proust'un dilinde bir yabancı olarak bir şeyler yazmaya çalışmak kolay bir iş değil. Aslında kendime güvensizliğim bana hep set çekmiş, onu fark ediyorum şimdi. Yani hep çok vakit kaybettirmiş. Bir yandan da çalışkandım. O dönemlerde hep çalışıp kenara atardım. Kilometrelerce müsvedde. Bugün de eğer on sayfam yayınlanıyorsa, yüz sayfam da çöptedir. Bu da sonuçta işimizin bir parçası...

S.D. — Fransa'da üniversiteyi bitirdin, mesleğe giriş yaptın. Bugün geldiğimiz noktada önemli bir yazar olarak karşımızdasın. Peki üniversiteden çıktıktan sonra Türkiye'den gelmiş biri olarak Fransa'da yazı çizi alanında kendini nasıl kabul ettirebildin?

S.E. — Konservatuardan çıktıktan sonra birçok audition'a girdim oyuncu olarak, yönetmen asistanı olarak. Birkaç klasik ve çağdaş oyun oynadım ama müthiş parlak bir kariyerim olmadı Paris'te oyuncu olarak. Bu aksan meselesinin bir etkisi vardı, bende de bir kompleks yaratıyordu. O zamanlar aksanlı oyunculara diksiyonu bozuk diye şans verilmiyordu, şimdi oyuncuların yarısının aksanı var. Oysa bu bir zenginlik, çeşitlilik. Türkiye'ye de gidip geliyordum. O dönemde Türkiye'de dört beş uzun metraj çevirdim, tiyatrodan oynadım. Macide Tanır ile karşılıklı oynadım mesela, o büyük bir derstir benim için. Onunla ve tüm ekiple iki sezon boyunca kilometreler kat ettik, turnelere gittik. Onunla prodüksiyon arasında tampon görevi gördüğüm olmuştur çok. Bu arada da Fransa'da bir yandan yönetmenlik, reji asistanlığı, oyunculuk yaptığım birtakım kumpanyalar oldu. Bu şekilde iki kültür arasında gidip geliyordum aslında. O dönemde Fransızca yazma işini kafama koydum ve başladım

yazmaya. İlk yazdıklarım beni hiç tatmin etmeyen şeylerdi. O yüzden çok fazla göstermedim insanlara. Bir yandan da Türkiye’de dergilere makaleler ve öyküler yazıyordum. Türkçe bir romanım da yayınladı. Bu sırada hamile kaldım, ikiz büyüttük. Tabii ikiz çocuk kolay bir şey değil, bir yandan da onlarla ilgilenmem gerekti. Sonra Paris Büyükelçiliğimizin kültür faaliyetleri çok güzeldi o zaman, gerçek bir kültür diplomasası vardı, şimdiki gibi değildi. Orada mesela yarı zamanlı olarak, kimi zaman tam zamanlı olarak bazı çok önemli etkinliklerin organizasyonunda çalıştım ve o bana Fransa’da başka kapılar da açtı. Birçok prestijli kültür kurumunda, kültür organizasyonlarında çalıştım, sergilerin küratör ekiplerinde çalıştım, festivallerin programlarının oluşturulmasına destek verdim. Bu da beni çok geliştirdi sanıyorum, yazı meselesini de besledi.

Çocuklarımin büyüme dönemine denk geldi bunlar, yani 7-9 yaşlarına kadar. Bu yıllarda Fransızca yazarak ama yazdıklarımı çok da göstermeyerek bir tür antrenman yapmış oldum. Türkçe yazdıklarım yayınlanıyordu; 500’den fazla makalem var, romanım var, öykülerim var o dönemde. Sonra ta 37-38 yaşında ilk Fransızca oyunumun oynanması, ardından Centre national du théâtre’dan teşvik ödülü, ardından başka drama ödülleri alması, ardından başka oyunlarımin Fransız yönetmenler tarafından istenmesiyle yazarlık tarafı birden büyümeye başladı bende; oyuncu ve yönetmen olarak sahada olmak yerine. Yeni kuşakta işler değişmeye başlasa da Fransa’da yönetmen aynı zamanda bir prodüktör gibi çalışıyor, bunu da unutmamak lazım. Tüm bu işleri sırtlanmaktansa hikâyelerimi kurgulamak, yani üç dört yıl bir oyunu sahneye koymak için uğraşmaktansa evde tek başıma oyunları yazmak daha çok hoşuma gitti. Ve bugün aşağı yukarı otuz kadar “récit”m var: Kimisi tiyatro ya da radyo oyunu, kimisi kısa, kimisi uzun. Bunların on kadarı da gerçekten iyi şartlarda sahneye

koyulmuş tiyatro oyunları. Bazıları tekrar tekrar sahneye konuyor. Konservatuarlarda hem giriş ve ara sınıflarda çalışma parçası olarak, hem son sınıf mezuniyet oyunu olarak oynanıyor, üniversitelerde derste inceleniyor, 10 kadar dile çevrildiler. Senaryolarım var. Mesela Franca Télévision’a bir televizyon filmim çekildi ve birçok ülkeye satıldı.

Ondan sonra da oyunların gerçekten başarılı olmasıyla -başarılı da tabii göreceli bir şey ama- oynanmaya başlamasıyla birlikte önceliğim her zaman oyun yazarlığı oldu.

S.D. — Bir noktada da zannediyorum şöyle bir şey oldu -yavaş yavaş “Trésor national” romanına doğru gelebiliriz - bu romanda 2016 darbe girişimi ile bir tetiklenme oluyor karakterde, Proustien bir hatırlama sahnesi gibi. Sende de böyle bir şey mi yaşandı? Çünkü o zamana kadar zannediyorum ki Yeşilçam anıların, çocuk starlık meselesi çok ön plana çıkmıyor yazdıklarında. Ama bir noktadan sonra bu romanla birlikte neredeyse tamamen buna ayrılmış bir proje görüyoruz.

S.E. — Evet, o zaten tam bir “projet total” hâline dönüştü sonrasında. Şöyle; 2016’da Avignon

Festivali’ndeyim. İki farklı oyunum resmi programda, uçuyorum mutluluktan. Her sene Avignon Festivali’nde iki bin oyun var, benimkiler içlerinden sıyrılmış, güzel mekanlarda sahnelenecek, festival bana çok güzel bir otel odası tutmuş, acayip mutluyum. Oradan Place de l’Horloge’a bakıyorum. Birden bu darbe meselesini görüyorum telefonda. Ve çok iyi hatırlıyorum, o gece dedim ki “Türkiye radikal olarak değişecek önümüzdeki yıllarda...” Hepimizin hissettiği şey ama ben tabii uzaktayım o anda ve diyorum ki tanıyamayacağız bu ülkeyi, bu ülke başka bir yer olacak. Zaten başlamıştı o dönüşüm ama orada kafamdaki bir şeyi tetikledi: Çocukluğumu anlatmam lazım.

Bu zaten çok orijinal bir şey değil, birçok yazar 50 yaşında çocukluğunu anlatmaya başlıyor. Yani kendimi karşılaştırıyor gibi olmasın ama Duras mesela... 50 yaş özel bir şey yazarlar için. Çünkü çocukluğun uzaklaşıyor, zaman daralıyor, anlatman lazım, sadece sende olan anılar var, kurcalaman lazım. Beş duyulan yaşadığın şeyi tekrar yaşamak ve o acıyı çekmeyi göze alman lazım. Çünkü yazı yazmak acı verici bir şey aynı zamanda. Ve ben buna başladım. Önce bir “podcast” yaptım France Culture’e. Bilmeyenler için İngiltere’deki BBC gibi Fransa’nın en önemli kültür radyosu. Radyo da çok ilginç bir mecra; filmlerin seslerini aldık mesela. Ve birden ben orada Alice’in tavaşan deliğine düştüm, oradan hop diye Yeşilçam beni işin içine çekti ve günlerce film seyrettim. İnanamazsın İlker, adımı Google’a yazıp bir bakıyorum ki benim çocukluk filmlerimi zaten YouTube’da yıllardır insanlar seyrediyormuş, binlerce tıklama var. Meğer insanlar o eski Türkiye’ye duydukları nostaljiyle bizleri tekrar izlemeye başlamış. Bunu bilmeyen bir tek benim. Bazılarını da arkadaşlarım arşivlerden falan buluyorlar, yolluyorlar. Ve birden Küçük Sedef’i görmeye başladım. 3 yaşında, 5 yaşında, 7 yaşında bir çocuk. Ölüyor, sağır oluyor, dilsiz oluyor, kör oluyor,

Sedef Ecer’in Fransızca dilinde yayınlanan Trésor national romanının Türkçe çevirisi

babası ölüyor, annesi ölüyor, kaza geçiriyor, yangından kurtuluyor... Evde böyle bir kutu var onu biliyorum. Ahşap bir kutu, içi o dönemden kalma şeylerle dolu. Annem getirmeye başladı geldikçe. O afişlere, gazete kupürlerine baktıkça birden sanki bütün çocukluğum suların altından silueti beliren

arkeolojik bir site gibi yüzeye çıktı. Bir de ben 65 doğumluyum, bizim dönemimizde o kadar çok fotoğrafı, filmi olan çocuk yok. Bense binlerce saat kaydedilmişim peliküle. Usul usul o dekorları görmeye başladım, hatıramdaki mekanlar tazelendi ve oradan bir sürü şey tetiklendi, bir sürü şey ortaya çıkmış oldu. Bir

Sedef Ecer'in "travmatik" set hatıraları

podcast ile başladım. Ardından. *"Trésor national"* romanını yazdım, *"Milli Servet"* adıyla ve Ebru Erbaş çevirisiyle Everest'ten çıktı. Almancaya çevrildi, Fransa'da ve Almanya'da çok güzel eleştiriler aldı, önemli ödüllere aday gösterildi, 2 edebiyat ödülü aldı, bu sene tiyatro uyarlaması Avignon'da sahne alacak. Ardından bir film projesi üzerine çalışmaya başladım. Ardından bir anı kitabı; Stock Yayınevi'nden çıkacak, çok güzel bir yayınevi. Ardından da Paris-İstanbul, *"Dernier Appel"* diye bir oyunu çok beğendiğim bir yönetmenle birlikte geçen sene önce Molière Festivali'nde Versailles Sarayı'nın büyük ahırlarında oynadık. Geçen yaz Avignon Festivali'nde bir ay oynadık. Nisan ayında hafta Réunion Festivali'nde oynadık. Hint Okyanusu'nda ufacık bir adanın sakinlerine Yeşilçam'ı, Türkiye'yi anlattık. Bir kadının hikâyesi. Kadının adı Sedef Ecer değil, "Defne Keder", yani benim alter egom... Tam ben değil, biraz ben. Çocukluğuna dair bu anıları buluşuyla ilgili. Bir yandan arka planda da Türkiye'nin dönüşümü. Ve benim bu çocukluk hafıza kaybımı -yani "amnésie infantile"- kolektif hafıza kaybıyla -"amnésie collective"- paralel giden bir şey olarak düşündüm. Nasıl o filmlerde Yeşilçam'daki Sedef artık yoksa, o Yeşilçam'daki İstanbul da artık yok. Oradan bir bağlantı kurdum.

S.D. — Daha önceki birkaç söyleşine de göz attım, orada şöyle bir şey söylüyorsun, "Kadın olmak önüme bir engel çıkarmadı hayatımda" diyorsun. Frankofon Kadın Yazarlar Parlamentosu'nun da kurucularından biri olarak Fransa'da kadın bir yazar olmanın güçlükleri neler?

S.E. — "Güneyler"den gelen -ama Güneyler sosyolojideki anlamıyla, "az gelişmiş" ya da "gelişmekte olan" bölgeler anlamında- kadın bir yazar olduğunda, hele bir de Müslüman kültürden gelen kadın bir yazar olduğunda söylenen "Aman sen ne zulümlere uğramışsındır, Frankofoni

— 1905 — GSYİAD

GALATASARAYLI YÖNETİCİ VE İŞ İNSANLARI DERNEĞİ

Türkiye'nin en köklü eğitim kurumundan yetişen
Galatasaraylıların yanında, Pilav'dayız...

sana kollarını açtı, seni kurtardı” gibi bir algı yaratılmasından nefret ediyorum. Bana göre bu tamamen oryantalist bir bakış açısı. Ben hiçbir şekilde baskı görmüş bir kadın değilim. Laik bir çevreden geliyorum. Annem babam beni üç yaşında tiyatro sahnesine atmış, ondan sonra da hiçbir şekilde isteklerime karşı çıkmamış. Ben Türkiye’de hiçbir şekilde kadın olarak aşağılandığımı, az hissettirildiğimi hatırlamıyorum. Belki oyuncu olarak olabilir ama o Fransa’daki oyuncular için de geçerli. “Me Too” hareketi ile Amerika’da, Fransa’da da kadın oyuncuların yönetmen ve yapımcılar tarafından suistimal edildiğini çok okuduk. Bunun Türk olmakla bir alakası olmadığını her yerde, bütün toplantılarda ve röportajlarda söylüyorum. Bunu bu şekilde yaşamış olan kadınlar tabii ki var ama benim tecrübem bu değil. Ama şöyle bir fark var: Küçük yaşlardan itibaren küçük kızlara erkeklerden daha az güven veriliyor. Okulda olsun, aile hayatında olsun. Benim annem ve babam hiçbir zaman beni iki abimden ayrı tutmadı. “Üçünüze de bir Galatasaray Lisesi diploması, bir de ehliyet veririz. Gerisi kendi işiniz” dediler her zaman. Dolayısıyla kızla erkeğin ayrı tutulmadığı bir aileden ve çevreden geliyorum. Fransa’da da eşim son derece feminist bir adam. Yani hiçbir şekilde kendi iş arkadaşlarıyla da kadın erkek diye ilişki kuran biri değil. İş yerinde kadın bir amiri olmasından kompleks duyan bir insan değil. Çocukların altını benim kadar değiştirmiştir o da. O yüzden ben zaten hep yaşam tarzı olarak feminizmi benimsemiş çevrelerde bulundum. Benim iki oğlum da son derece feminist adamlar, 27 yaşındaki ikizlerim. O yüzden kadın erkek farkını ben hayatımda şahsen hissetmedim. Ama çok iyi biliyorum ki çok hassas ve kırılğan bir şey kadın hakları. Bakın Batı’da bile bazı eyalet ve ülkelerde nasıl birdenbire kürtaj gibi birinci derecede bir kadın hakkını yok edebiliyorlar. Simone de Beauvoir, “En ufak bir siyasi krizde önce kadınların kazanımları

Hülya Koçyiğit, Sedef Ecer ve Cüneyt Arkın film setinde

tehlikeye girer” demişti, ne haklıymış. O yüzden bunun için çalışmayı, kadın yazarların sesini duyurmayı kendime görev edindim. Bunun için de Tunuslu arkadaşım Fawzia Zouari, Leila Slimani ile ikimizi yanına davet etti bu parlamentoyu kurmak için. Hemen atladım üzerine, yapabileceğim ne varsa yapayım diye... Mesela Fransa’da edebiyat jürileri çok önemlidir. Onların çoğu da erkeklerden oluşur, senelerdir de erkekler ödül verirler. “Kadınlar duygusal hikâyeler anlatır, dünyayı değiştirecek asıl hikâyeleri anlatmak erkeklerin görevidir” gibi bir bakış hep var. Biz de buna karşı çıkmak istedik. Biz de erkek düşmanı değiliz, ama madem onların iki asırdır “boys club”ları var, bırakın biz de bir kadın kadına çalışabileceğimiz kurumlar oluşturalım, strateji kuralım şeklinde bir düşüncemiz vardı. Mesela şimdi ben birkaç yerde edebiyat jüri üyesiyim. Bunlardan biri ünlü yazar Colette’in adına edebiyat ödülü veren bir jüri. Colette zamanının en özgür kadınlarından. Ve orada mesela her sene kabul görmemiş, gölgede bırakılmış bir kadının hikâyesini anlatan bir yazara ödül veriyoruz. Yazar kadın veya erkek olabilir ama kahramanı engellenmiş bir kadın olacak. Çünkü engellenmiş kadın hikâyeleri

çok fazla. Bilimdeki “Matilda etkisi” gibi, asıl buluşu yapan Matilda ama ismi yazılan erkek. Edebiyat da birçok kadın eşine fikir vermiş, müsveddelerini bile yazmış ama hiçbir şekilde isimleri bilinmiyor. En fazla ilham perisi olmuş deniyor çünkü “perilik” kadına yakışıyor ama fikir üretmek eril bir yetenek olarak algılanıyor. Yani toplumda yok sayılmış kadınların görülmesi ve bunların kadınlara, bugünkü kadınlara örnek olması üzerine çalışıyoruz. Bizim gibi Afrika, Ortadoğu, Güney Amerika, Adalar kökenli kadınların da Fransızca edebiyatta bir yeri olabileceğini, yani Metropol Fransızcasının merkez, diğer Fransızcaların periferik değil hepsinin, her Fransızcanın kendine has bir edebi değeri olabileceğini göstermek ve örnek olmak; yani siz de yapabilirsiniz demek, 16-17 yaşındaki kadınlara. “Yazmak istiyorsan yaz kızım, çünkü yapabilirsin” demek. Yapmaya çalıştığımız iş bu. Tabii artık yaş ilerledikçe -tabii kendi yaratı sürecim çok önemli, her gün yazıyorum, o başka- ama biraz da aktarıma yönelmek gerekiyor. Masterclass’lar yapıyorum, okullara gidiyorum, çünkü genç kız çocuklarına kendinize güvenin demek istiyorum. Türkiye’de olsam, bunu iki misliyle yapardım. Çünkü Türkiye’de bir de tutucu toplum olmaktan dolayı içe kapanma da var. Zoom marifetiyle ya da gelerek yapmak isterim aslında ama dünyanın en prestijli kurumlardan liselere kadar ders ve atölye verdiğim hâlde ki Columbia, Berkeley, Sciences Po falan, Türkiye’ye davet edilmiyorum hiç. Oysa ana dilim... Bu sene beni çok mutlu eden bir şey oldu, Alliance Française’in seçtiği çift kültürlü 100 yazar arasına girdim ki listede efsanevi yazarlar var, özellikler de diyalog yazma tekniği konusunda ustam olan Beckett var, ismimin onunla yan yana anılması büyük onur...

SIXT

Yola Çıkmanın
Premium Hali
SIXT!

SIXT.COM.TR

157 Devresinin Mektubu

Bu sene 12. sınıfı tamamlayıp bitmeyen Mektebimizde 13. sınıfa adım atan kardeşlerimizin mektubunu aşağıda yayımlıyoruz. Sevgili kardeşlerimiz, 13. sınıfa hoş geldiniz!

*Değerli Galatasaraylılar,
Çok Sevgili Ağabey ve Ablalarımız;*

Bizler ülkemizin aydınlık geleceğinin yapı taşı olarak kurulan Mekteb-i Sultani'nin 1916 harici 1868'den beridir mezun verdiği 157. devreyiz. Mektebimize veda etmek içimizde derin bir yara açıyor olsa da biliyoruz ki bu sıcak yuvada gelişen ve değişen hayatlarımızın borcunu ödemenin vakti geldi. Mektepte geçen yıllar boyunca ağabey ve ablalar olarak üzerimize düşen tüm sorumlulukları layıkıyla yerine getirebilmek adına elimizden geleni yaptık.

13. sınıf olarak başlayacağımız bu yeni yoldaysa, çizgimizden katiyen sapmayacağımızı ve Galatasaray'a karşı borcumuzu ödemek için nerede ihtiyaç olursa, orada olacağımızı çok değerli ağabey ve ablalarımıza iletmek istiyoruz. İstiyoruz ki ağabey ve ablalarımız Galatasaray adına çaba sarf ederken, bilsinler ki 157 üzerine düşen her türlü görev için canla başla çalışacak bir devredir.

Bizler bu 5 yılı çok sevdik, çoğunuzdan duyduğumuz üzere önümüzdeki yılların hiçbiri bu kadar keyifli olmayacakmış, muhtemelen maalesef haklısınız. Bu Mektebe hüznle veda ediyor, geleceğimize heyecanla bakıyoruz. Öyle güzel icraatların altına imza atmaya umuyoruz ki zamanla her bir ağabey ve ablamızın 157 devresinden haberdar olacağına inanıyoruz. Umuyoruz ki bize olan sevginize ve desteğinize layık oluruz.

2020'de pandemi yıllarında başlayan Mektep hayatımızın maalesef ki hazırlık senesini uzaktan eğitimle evlerimizde geçirdik. O yaz büyük bir heyecanla tercih listelerimizin başına yazdığımız Galatasaray Lisesi'nden bir sene uzak kalmak merakımızı ve ilgimizi iyice pekiştirdi ve kalan dört yılımızı belki de bu yüzden dolu dolu geçirdik. Kayıt olmak için İstiklal Caddesi'ndeki o kapıdan girdiğimiz ilk anda sağımızdaki dokuz heykel, solumuzdaki havuz, Atatürk büstü ve batıya açılan pencerenin tasviri olan o ilk bakışta anlaşılmaz yapının eşliğinde tüylerimiz diken diken büyülenmiş bir şekilde yeni yuvamıza doğru yol aldık. Dokuzuncu heykelden sonra sağımıza döndüğümüzde bütün ihtişamı ve tarihiyle güneşin altında altın sarısı rengiyle parlayan Galatasaray Lisesi gözlerimizin önündeydi. O gün her birimiz ilk bakışta aşkı aynı anda yaşadık ve bu Mektebe olan aşkımız hiç dinmedi, hiç dinmeyecek.

Ülkemizin içinde bulunduğu koşullarda sadece Galatasaray'ı değil bu güzelim ülkeyi de ileriye taşıyacak işlerin altına imza atmak istiyoruz. Bireysel değil kolektif düşünüyor ve bunun kıymetini biliyoruz. Artık biz de birer 13. sınıfız, kimimiz İstanbul'da kimimiz başka bir ilde kimimizse başka bir ülkede olacağız ancak her birimizin yüreğinde benzer amaçlar var. Başarılı olmak ve toplum için güzel işler yapmak. Tüm ağabey ve ablalarımızı sevgi ve saygıyla selamlıyor, üzerimizdeki emekleriniz için her birinize ayrı bir teşekkürü borç biliyoruz.

157 Gururla Sunar: “Şamata” Mektebe geri döndü!

Mektebimizin en eğlenceli geleneklerinden Şamata uzun yıllardır Tefvik Fikret salonumuzda yapılamıyordu. Müdürümüz **Prof. Dr. M. Reşat Dabak**'ın izniyle bu hasrete 157 devresi 13 Mayıs akşamında son verdi. Mektepteki kardeşler ve mezunlar Şamata için bir araya geldik, 157 devresinin hazırladığı bu harika gecede doyasıya eğlendik!

KAYBETTİKLERİMİZ

1 Şubat-15 Mayıs 2025

Abdurrahman Halit ALTUNCU (1961 mezunu)

Abrek Aytek ARSLAN (2000 mezunu)

Cengiz AKATLI (1954 mezunu)

Dinç ÖZMEN (1976 mezunu)

Doğan KARAMANCI (1951 mezunu)

Erhan Yekta ÖZÜTÜRK (1955 mezunu)

Erol Gürsoy (1964 mezunu)

Hasan Şua UÇARER (1981 mezunu)

Ilgaz BENEKAY (1973 mezunu)

İlhan KILDI (1958 mezunu)

İsmail Gülseven SONUMUT (1961 mezunu)

Kerem ARSAN (1993 mezunu)

Levent ARGÖNÜL (1968 mezunu)

Osman Deniz ÇELEBİOĞLU (1967 mezunu)

Özer Berkay (1953 mezunu)

Ruhi ERDEM (1978 mezunu)

Sahir KALAYCIOĞLU (1949 mezunu)

Salih Aydın ATABERK (1966 mezunu)

Salih Zeki KARACA (1952 mezunu)

Serdar Hikmet TÜRKER (1977 mezunu)

Tahsin Melih IŞIK (1951 mezunu)

Taylan GÜRDENLİ (1975 mezunu)

Timuçin ARI (1992 mezunu)

Ümit KANTEL (1986 mezunu)

Alfabetik olarak listelenmiştir.

İlk yıllarında Mekteb-i Sultani binası
(Galatasaray Müze envanterinden alınmıştır).

20. yüzyılın başlarında Mekteb-i Sultani binası
(Galatasaray Müze envanterinden alınmıştır).

Mektepli Bulmaca

1909 yılında Mekteb-i Sultani müdürlüğünü okul idaresinin tüm sorumluluğunun kendisine bırakılması ve işine karışılmaması şartıyla kabul eden, okulun fiziki koşulları ve disiplininde önemli gelişmeler sağlayan; ancak Maarif Nezareti'nin öğretmenleri "aylıklı" ve "ücretli" olarak ikiye ayıran kararını hem haksız hem de kendisine yapılmış bir müdahale olarak gördüğü için istifa eden ve istifasının ardından Osmanlı İmparatorluğu'nda ortaöğretim düzeyindeki ilk öğrenci boykotunun yaşanmasına sebep olan önemli Türk edebiyatı şairi ve eğitimci kimdir?

Tevfik Fikret

1909 ve 1911 yılları arasında Maarif Nazırlığı görevinde bulunmuş; ortaöğretim düzeyindeki okullarla ilgili bazı düzenlemelere başlamış; Galatasaray Sultanisi'nin bütçesi ve iç tüzüğünde müdürün onayını almadan değişiklikler yapmış; özellikle 18 Ocak 1910 tarihli kararlar öğretmenleri "aylıklı" ve "ücretli" olarak ikiye ayırarak, okul müdürü **Tevfik Fikret** ile büyük bir anlaşmazlık yaşamış; bu anlaşmazlığın müdürün istifasına ve ardından öğrencilerin boykotuna yol açarak meselenin siyasi boyutlara taşınmasına neden olmuş önemli Osmanlı siyaset adamı kimdir?

Emrullah Efendi

Mekteb-i Sultani öğrencilerinin boykotu devam ederken, Tanin gazetesine bir yazı göndererek, Sultani öğrencilerine desteklerini ve olaydan duydukları üzüntüyü bildiren; İstanbul'daki önemli bir yabancı okulun öğrencileri kimlerdi?

Robert Koleji

Hiçbir baskı, Galatasaray Kulübü'nün bu gençlerle doğmasını engelleyemez. Tam bu sırada, Galatasaray'ın en büyük şansı Tevfik Fikret gibi bir Galatasaraylı'nın

Tevfik Fikret

müdür olarak göreve gelişi ile gerçekleşir.

Tevfik Fikret, eski müdürün tam tersi olarak, futbol oynayanlara baskıcı bir tutum sergilemez, aksine takım kurma ve kulüpleşme aşamasında elinden geleni yaparak Mektepten sonra Kulübe de büyük katkı sağlar. Kendi devrimci ruhunu Galatasaray anlayışıyla birleştirerek, Galatasaray'ı kısa zamanda gerçek kimliğine kavuşturan Fikret, müdürlük görevinin yanı sıra **Galatasaray Spor Kulübü**'nde hangi görevi üstlenmiştir?

Hami (Koruyucu) Başkanlığı

Tevfik Fikret, müdürlüğü döneminde, okulun duvar ve kapılarının sade renkte boyanmasından yatakhane örtülerinin bir örnek olmasına; sofraya temizliğinden öğrenciye yemek yeme usulünü öğretmeye kadar, her alanda özel bir gayret sarf ederdi. Onu bazen bahçede eğilmiş, bir kağıdı alırken görmek mümkündü. Biraz sonra da merdiveni süpüren hademenin elinden süpürgeyi alır, ona yeri süpürmeyi öğretirdi. Fesini giymesini beceremeyen hademenin fesini düzeltir; mutfakta açığı

yemek pişirmesini, kilerdekilere ekmek kesmesini, bahçivana tohum ekmesini gösterirdi. Kısacası Tevfik Fikret, öğrencilerin en iyi biçimde eğitim alabilmesi için yüreğini ortaya koyan örnek bir öğretmendi. Bütün bunları yapabilmek için Tevfik Fikret, haftada dört gece okulda kalırdı. Bu arada Tevfik Fikret, eğitim kadrolarının gençleştirilmesine de önem vermiş; kendisi gibi idealist Galatasaraylılardan bir kadro oluşturmuştu. Bu ihtiyaca binaen kendisi müdür muavinliklerine kimleri getirmiştir?

Sakallı Celal, Ahmet Reşit, Çopur Bekir

Hangi okul müdürünün 1952 yılında vefatını takiben, cenazesinin okul içine alınmaması protesto edilmiş; "Vive la révolution" diye bağırılmış ve protestoların sonunda cenaze içeri alınmıştır.

Behçet Gücer

Galatasaray Lisesi öğrencilerinin haksız yere ceza alan arkadaşları için yaptığı eylemin adı nedir?

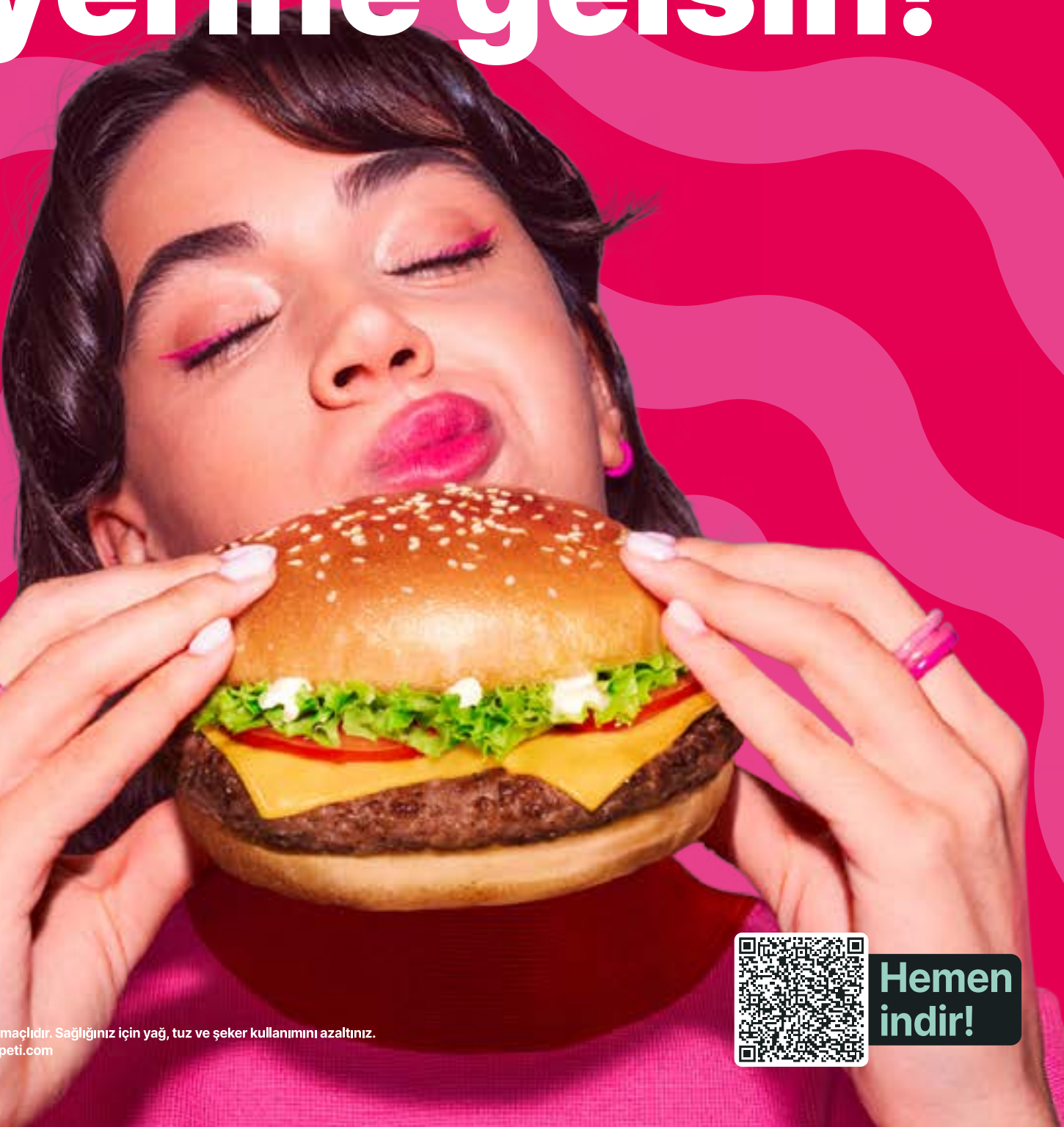
Ofsayt

"Galatasaraylı olmak gelişigüzel bir olgu değildir. Yaşamı kucaklayan böylesi bir yazgının paydaşı olmak, her bireye evrensel görevler yükler. Kişisel özlem ve tutkular ne kadar değerli olur olsun, Galatasaraylı olmanın getirdiği zorunluluk bir misyon insanı olmaktır. Dayanışma, Galatasaray'ın birleştirici harcıdır. Galatasaraylı için dayanışma bir hayat tarzıdır. Galatasaray, nesillerden nesillere aktardığı ve zamana uyum sağlayarak gelişen bir değerler bütünüdür ifade eder." Misyon yüklenme ve dayanışma gibi değerleri kapsayan yukarıdaki ana bildirinin tam adı nedir?

Galatasaray Temel Değerler Bildirisi

Yemeksepeti

**Keyfin
yerine gelsin!**

Görseller reklam amaçlıdır. Sağlığınız için yağ, tuz ve şeker kullanımını azaltınız.
Bilgi için yemeksepeti.com

**Hemen
indir!**

facebook.com/PointBarbaros

x.com/point_barbaros

instagram.com/pointbarbaros

foursquare.com/point_barbaros

Expand your point of view

ESENTEPE, YILDIZ POSTA CD. NO: 29
34394 ŞİŞLİ - İSTANBUL

T: +90 212 337 3000 F: +90 212 337 3030
www.pointhotel.com

